

Yhtymäkokous 16.12.2021/LIITE 3

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2024

Talousarvio vuodelle 2022

Sisällysluettelo

1. TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2022–2024	4
2. KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT JA STRATEGISET LINJAUKSET	4
2.1 Koulutuskuntayhtymä ylläpitäjänä	4
2.2 Koulutuskuntayhtymän tehtävä	5
2.3 Koulutuksen järjestämisluvat.....	5
2.4 Jäsenkuntien esittämät painopisteet.....	5
2.5 Koulutuksen järjestäjän strategiset linjaukset	8
3. KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ	9
3.1 Organisaatio.....	9
3.2 Koulutuskuntayhtymän tuloskortti	9
3.3. Mittarit	12
4. AMMATTIOPISTO TAVASTIA	15
4.1 Yleistä	15
4.2. Ammatilliset perustutkinnot	15
4.3. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	16
4.4. Tuva-koulutus	16
4.5. Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus	16
5. LUKIOKOULUTUS.....	17
5.1 Tehtävä	17
5.2 Toiminta.....	17
5.3 Oppivelvollisuuden laajentaminen	17
5.4 Lukiokiinteistöt	17
5.5 Lukiokoulutuksen talous	18
6. VANAJAVEDEN OPISTO	18
7. TAVASTIA KOULUTUS OY.....	19
8. KUNTAYHTYMÄPALVELUT JA MUUT YHTEISET PALVELUT	19

9. KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ TAVASTIAN HANKETOIMINTA	20
9.1 Ammattiopisto Tavastian vuoden 2022 alussa käynnissä olevat hankkeet	20
9.2 Lukiokoulutuksen vuoden 2022 alussa käynnissä olevat hankkeet	21
9.3 Vanajaveden Opiston vuoden 2022 alussa käynnissä olevat hankkeet	21
9.4 Kuntayhtymän vuoden 2022 alussa käynnissä olevat ESR-rahoitteiset hankkeet.....	21
10. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN YLEISET PERUSTEET JA RAKENNE	22
10.1 Rahoitus	22
10.1.1 Ammattiopisto Tavastia	22
10.1.2 Lukiokoulutus	24
10.1.3 Vanajaveden Opisto	25
10.1.4 Tavastia Koulutus Oy	26
10.2 Talousarvion rakenne.....	27
10.2.1 KoulutusKuntayhtymä ilman osakeyhtiötä	27
10.2.2 Yhteisten kustannusten vyörytysperusteet.....	27
10.3 Suunnitelman mukaiset poistot/talousarvion sitovuustaso	28
10.4 Rahoituksen perusteet	28
11. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN EUROMÄÄRIIN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ.	28
12. TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUSOSA KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ TAVASTIASSA	30
12.1 Tuloslaskelma, KoulutusKuntayhtymä Tavastia	30
12.1.1 Tulosaluekohtaiset käyttösunnitelmat	31
13. INVESTOINTIOSA.....	32
13.1 Leasingrahoituksella toteutettava investointikohde.....	32
14. RAHOITUSOSA	33
14.1 Rahoituslaskelma, KoulutusKuntayhtymä Tavastia.....	33
15. SUUNNITELMAVUODET 2021–2023	34
15.1 KoulutusKuntayhtymä Tavastia	34
16. TAVASTIA KOULUTUS OY	35
17. KÄSITTEET JA LYHENTEET	35

1. TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2022–2024

Koulutuskuntayhtymä Tavastian toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään kuntayhtymän ja sen ylläpitämien Ammattiopisto Tavastian, Hämeenlinnan lyseon lukion, Kaurialan lukion, Lammin lukion, Parolan lukion sekä Vanajaveden Opiston ja Tavastia Koulutus Oy:n toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Toimintasuunnitelman keskeinen ydin on tuloskortti, missä on esitetty palvelulupausten edistämiseen tähtäävät toimenpiteet ja luettelo käytettävistä mittareista. Kuntayhtymän strategia ja sitä täydentävät kehittämissuunnitelmat on päivitetty nyt yhtymähallituskauden alussa. Toimintasuunnitelmaa laadittaessa on myös huomioitu valtioneuvoston ja opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuspoliittiset linjaukset, jäsenkuntien antamat lausunnot sekä kuntayhtymän oppilaitosten laatimat omat painopistemäärittelyt.

Toimintasuunnitelman tavoitteita asetettaessa ovat tärkeinä tekijöinä olleet saadut kyselypalautteet opiskelijoilta, työelämltä, huoltajilta ja henkilöstöltä. Asiakirjan taloussuunnitelmaosassa suunnitellulle toiminnalle on esitetty euromääräinen talousarvio vuodelle 2022 ja ennusteet vuosille 2022–2024.

2. KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT JA STRATEGISET LINJAUKSET

2.1 Koulutuskuntayhtymä ylläpitäjänä

Koulutuskuntayhtymän kuusi (6) jäsenkuntaa ovat Akaa, Hattula, Hämeenlinna, Janakkala, Pälkäne ja Urjala.

Yhtymäkokouksessa omistajakuntien valitsevat edustajat käyttävät kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa. Yhtymäkokouksessa on jokaisesta jäsenkunnasta yksi (1) ääni kutakin alkavaa 5,8 %:n peruspääomaosuutta kohti.

Yhtymäkokoukseen valitaan edustajat jäsenkunnista seuraavasti:

- Akaa 1 edustaja (1)
- Hattula 2 edustajaa (2)
- Hämeenlinna 3 edustajaa (14)
- Janakkala 2 edustajaa (3)
- Pälkäne 1 edustaja (1)
- Urjala 1 edustaja (1)

Jäsenkunnan valitsemien edustajien äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken. Yhtymäkokousedustajan kuhunkin kokoukseen erikseen valitsee jäsenkunnan kunnanhallitus tai jäsenkunnan valtuuston päättämä kunnan muu toimielin. Yhtymäkokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kuntayhtymän hallituksessa on yhdeksän jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet. Yhtymähallituksen toimikausi on neljä vuotta. Kuntayhtymän yhtymäkokous määrää yhtymähallituksen toimikaudeksi yhden varsinaisista jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Yhtymähallituksen jäsenistä kuusi (6) on Hämeenlinnan kaupungin, kaksi (2) Janakkalan kunnan ja yksi (1) Hattulan kunnan edustajaa.

Yhtymäkokous valitsee yhtymähallituksen toimikauden ajaksi tarkastuslautakunnan, jossa on viisi (5) jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet. Yhtymäkokous valitsee myös tilintarkastajan samaksi toimikaudeksi.

2.2 Koulutuskuntayhtymän tehtävä

Perussopimuksen mukaisesti Koulutuskuntayhtymä Tavastia järjestää laadukasta ammatillista, yleissivistävää ja vapaan sivistystyön koulutusta sekä siihen läheisesti liittyvää kehittämis- ja muuta toimintaa. Opiskelijamme saavat monipuoliset tiedot ja taidot työelämään, jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Kehitämme toiminta-alueemme elinvoimaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa.

Tehtäviensä toteuttamiseksi kuntayhtymä hallinnoi ammatillisia oppilaitoksia ja lukioita sekä kansalaisopistoa. Yhtymäkokouksen päätöksellä kuntayhtymän ylläpidettäväksi voidaan ottaa myös muita koulutusta ja valmennusta järjestäviä oppilaitoksia sekä muita tahoja.

Kuntayhtymä omistaa lisäksi Tavastia Koulutus Oy:n, mikä hoitaa kuntayhtymän koulutustehtävää ensisijaisesti kilpailuilla markkinoilla. Lisäksi kuntayhtymä voi olla jäsenenä tai osakkaana yhteisöissä ja organisaatioissa, jotka toteuttavat kuntayhtymän tarkoituksperiin liittyviä toimintoja.

2.3 Koulutuksen järjestämisluvat

Koulutuskuntayhtymä Tavastia voi toteuttaa toisen asteen ammatillista koulutusta ensisijaisesti Kanta-Hämeen maakunnassa ja Etelä-Pirkanmaalla sijaitsevissa jäsenkunnissaan, lukiokoulutusta Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan alueilla sekä vapaata sivistystyötä Hämeenlinnan seudun kunnissa. Ammatillisen koulutuksen järjestämislupa sisältävän koulutustehtävämäärittelyn mukaan ammatillisen koulutuksen vuotuinen opiskelijavuosimäärä on vuonna 2022 vähintään 2108 opiskelijavuotta. Lukiokoulutuksen järjestämisluvassa ei ole opiskelijamäärärajoituksia.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukaan koulutuskuntayhtymä voi järjestää ammatillista koulutusta oppisopimusmuotoisena kaikissa tutkinnoissa. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa on Koulutuskuntayhtymä Tavastialle annettu erityistehtävät työvoimakoulutukseen, vankilakoulutukseen ja laajennettuun oppisopimuskoulutukseen. Lisäksi kuntayhtymä on hakemassa uuden TUVA-koulutuksen (tutkintoon valmistavan) järjestämislupaa.

Koulutuskuntayhtymän hallitus päättää vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelmaan liittyen ammattiopiston koulutustarjonnan tutkintokohtaisista määristä ja lukiokoulutuksen aloittavien opiskelijoiden paikkamääristä lukioittain.

2.4 Jäsenkuntien esittämät painopisteet

Hattulan kunta

Parolan Yhteiskoulun palautteen mukaan toiminta on oppilaslähtöistä ja on toiminut kaikkina vuodenaikoina hyvin. Koulutuskuntayhtymä Tavastia on koordinoanut seudun opinto-ohjaajille tuoreimmat ammattioppilaitoksia ja yhteishakua koskevat tiedot. Palaute yhteistyöstä kaikilta osin on ollut kiitettävää.

Pidennetyn oppivelvollisuuden haasteisiin vastaaminen ja oppilaanohjauksen toimivuuden varmistaminen on tärkeää uudessa tilanteessa. Työpajatoiminnan kehittäminen on tässä yksi keskeinen tavoite. Haluamme edelleen kehittää yhteistyötä luovien ratkaisujen löytämiseksi uudessa tilanteessa oppivelvollisuuden laajentumisen myötä. Hattulan kunnan etsivällä nuorisotyöllä ja nuorten työpajatoiminnalla on ollut hyvä yhteistyö mm. Tavastian kanssa koulutuksen järjestäjänä.

Vanajaveden opiston toiminnan toivotaan jatkuvan edelleen yhtä laajana vapaan sivistystyön muotona Hattulan alueella.

Muuttuva taloustilanteet ovat haastavia niin kunnalle kuin koulutuskuntayhtymällekkin. Hattulan kunta toivoo Tavastian asiantuntevan ja vastuullisen taloudenhoidon jatkuvan alkavalla kaudellakin.

Janakkalan kunta

Tavastian yhteistyökumppaneita Janakkalassa ovat Janakkalan yhteiskoulut sekä nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö, minkä vuoksi ao. tahoilta on pyydetty kannanottoja Tavastian strategiaan sekä talousarvioon.

Yhteiskoulujen lausunnon mukaan yhteistyö ja yhteydenpito sujuvat hyvin toimivien käytäntöjen mukaan, tosin pandemia-aika haastoi perinteiset toimintatavat. Keväisin on pidetty nivelvaiheen palaveri koskien yläkouluista Tavastialle siirtyneitä opiskelijoita. Viime syksynä Tavastialla oli myös seudun opinto-ohjaajat yhteen kokoava tapaaminen etäyhteydellä, jossa päivitettiin tuoreimmat ammattioppilaitoksia ja yhteishakua koskevat tiedot. Tapaamiset ovat tärkeitä info- ja vertaistukitilaisuuksia. Oppilaat ovat perinteisesti päässeet syyslukukaudella ja alkuvuodesta tutustumaan tarkemmin haluamiinsa aloihin Tavastialle, mutta viime lukuvuotena koronatilanteen vuoksi nämä tutustumiset peruttiin. 9. luokkalaisille ja heidän huoltajilleen järjestettiin kuitenkin etäyhteydellä mahdollisuus tutustua eri koulutusaloihin. Samoin perinteiset kasirastit jäivät väliin koronatilanteen takia, mutta näiden katkosten toivotaan olevan vain väliaikaisia. Ammattiopiston opinto-ohjaaja esitteli ammattiopiston koulutusta 9. luokkalaisten vanhempainillassa etäyhteydellä. Vanhempainilta on tärkeä yhteistyömuoto ja avartava tilaisuus huoltajille ja toivomme tämän yhteistyön jatkuvan. Mikäli konkreettiset tapaamiset eivät ole mahdollisia, toiveena olisivat monipuolisemmat virtuaaliset tapahtumat/tutustumiset 9. luokkalaisille.

Janakkalan kunnan työpajoilla ja etsivällä nuorisotyöllä on vahva tahto tehdä yhteistyötä toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa nuorten opintojen tukemiseksi. Yhteistyön merkitys korostuu oppivelvollisuuden laajenemisen myötä. Haluamme yhdessä löytää ja räätälöidä kokonaisuuksia mahdollistaaksemme erilaisten opiskelijoiden tarpeet tutkinnon suorittamiseksi ja oman elämänpolun löytämiseksi. Yhteinen vuonna 2019 allekirjoitettu yhteistoiminta- ja kumppanuussopimus syventää entuudestaan yhteistyötä ja helpottaa nuoren opintojen suorittamista työpajalla.

Koulutuskuntayhtymän tulee jatkossakin huomioida riittävä opiskelijaohjaus ja opiskeluhuollon tavoitettavuus.

Janakkalassa toteutettiin valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden toteutumiseen liittyvä kuntalaisille kohdistettu sähköinen strategiakysely. Strategiakyselyn perusteella kunnan sekä Vanajaveden opiston tulee tiivistää yhteistoimintaa opiston toiminnan näkyvyyden parantamiseksi Janakkalassa.

Kuntayhtymän taloudenpito on perinteisesti ollut vastuullista ja asiantuntevaa. Kuntayhtymän talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnassa on tulevana vuosinakin varauduttava toisen asteen koulutuksessa tapahtuviin muutoksiin. Taloutta on sopeutettava siten, että valtionosuusrahoitus sekä muut toimintatuotot riittävät kattamaan toiminnasta aiheutuvat menot.

Hämeenlinnan kaupunki

Koulutuskuntayhtymä Tavastia on Hämeenlinnan kaupungille tärkeä yhteistyökumppani. Vaikka toisen asteen koulutukseen on vapaa hakeutuminen, käytännössä kuitenkin KKTavastia vastaa koulutuksen järjestämisestä valtaosalle hämeenlinnalaisia nuoria. Tästä syystä on erittäin tärkeää, että yhteistyö on vahvaa perusasteen ja toisen asteen koulutuksen järjestäjien kesken.

Oppivelvollisuuden laajentaminen haastaa sekä opiskelijoiden asuinkunnat, että toisen asteen koulutusta antavat oppilaitokset tukemaan jokaista nuorta niin, että mieleinen opiskelupaikka löytyy

ja että jokainen opiskelija saavuttaa toisen asteen tutkinnon. Oppivelvollisuuden laajentumisen onnistuminen on strategiakauden merkittävä yhteinen tehtävä.

Strategiakaudella tulee huomioida myös opiskeluhuollon sujuva siirtyminen Hämeenlinnan kaupungin vastuulta uudelle Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle sekä yhteistyö hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa 1.1.2023.

Lukiokoulutuksen osalta on tärkeää, että suunnitelmavuosina jatketaan yhteistä tarkastelua lukioiden houkuttelevuudesta ja painotuksista. Erityisesti Lammin lukion osalta kaupunginhallitus haluaa jatkaa vuonna 2020 tehdyn selvityksen toimenpiteiden seurantaan. Lyseon lukion päärakennuksen peruskorjaus on Hämeenlinnan kaupungin investointisuunnitelmassa arvioitu alkavan vuonna 2024, joten Lyseon lukiolle tulee yhdessä sopia toimivat väistötilat, kunnes päärakennus on peruskorjattu.

Valmisteilla on KoulutusKuntayhtymä Tavastian osittainen purkaminen, jonka perusteella syntyisi uusi KiinteistöliikelaitosKuntayhtymä Tavastia. Toiminnan sisältö jää kokonaan KoulutusKuntayhtymä Tavastialle, joka vuokraa tilat liikelaitosKuntayhtymältä.

KoulutusKuntayhtymä Tavastia tarjoaa monipuolisesti ammatillista koulutusta ja sen merkitys alueen elinvoimalle ja työllisyydelle on ratkaiseva. KKTavastian tulee käydä aktiivista vuoropuhelua alueen elinkeinoelämän ja työnantajien kanssa ja vastata koulutustarjonnallaan ja koulutuksen laadulla alueellisiin työvoiman tarpeisiin.

Omistajaohjauksen näkökulmasta huomioon tulee edelleen ottaa Hämeenlinnan kaupunginvaltuuston omistajapoliittisissa linjauksissa KoulutusKuntayhtymä Tavastialle asettamat tavoitteet:

- KoulutusKuntayhtymä Tavastian tarjoamat palvelut ovat laadukkaita ja kilpailukykyisiä. Kuntayhtymän koulutuspalvelut vastaavat asiakkaiden ja alueen työelämän tarpeisiin.
- Kuntayhtymä kehittää koulutuspalveluitaan luovasti ja rohkeasti. Palvelujen vaikuttavuus paranee.
- Kuntayhtymä käy aktiivista vuoropuhelua Hämeenlinnan kaupungin ja kaupungin elinkeinoelämän kanssa ja luo innovatiivisia keinoja kaupungin elinvoiman edistämiseksi.
- Kuntayhtymä osallistuu Hämeenlinnan työllisyydenhoitoon tarjoamalla aktiivisesti työelämälähtöistä koulutusta.
- Kuntayhtymä toimii kustannustehokkaasti. Sen talous on tasapainossa ja ennakoitavaa. Kuntayhtymä huolehtii siitä, että valtionosuuksien saamisen edellytykset täyttyvät ja sopeuttaa toimintaansa rahoituksen määrää vastaavaksi.
- Kuntayhtymä ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin.
- Hämeenlinnan tehtävissä investoinneissa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus.

Urjalan kunta

Urjalan kunta pitää tärkeänä, että lasialan koulutusta jatketaan ja kehitetään Nuutajärven lasikylässä.

Pälkäneen kunta

KoulutusKuntayhtymä Tavastian tehtävänä on perussopimuksen mukaisesti järjestää laadukasta ammatillista koulutusta ja lukiokoulutusta sekä aikuisten perusopetusta, vapaan sivistystyön koulutusta ja muuta koulutustehtävään läheisesti liittyvää toimintaa. Pälkäne on osakkaana koulutusKuntayhtymä Tavastiassa. Pälkäneen kunnanhallitus ei antanut lausuntoa vuoden 2021 talousarvioon tai toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2021-2023.

Koronapandemian seurauksena työnteon ja opiskelun tavat ovat olleet murroksessa ja lisäksi työvoiman tarve on muuttunut eri toimialoilla. Ammatillisessa koulutuksessa on käytetty vahvasti

erilaisia etä-/verkko-opetuksen muotoja kevästä 2020 alkaen. Ammatilliseen peruskoulutukseen suoraan perusopetuksesta tulevat opiskelijat tarvitsevat usein vielä monella tukea niin opiskeluun kuin elämänhallintaan ja laaja etäopiskeluun siirtyminen on vaikeuttanut monen nuoren opiskelua ja arkirytmistä pysymistä. Etäopiskelu vaikeuttaa myös ammatillisilla aloilla tarvittavien ammattialakohtaisten perustaitojen opiskelua.

Työnteon ja toimialojen työvoiman tarpeen muutoksen seuraaminen ja huomioiminen koulutusohjelmissa on tärkeää, työvoimapolua voidaan helpottaa kouluttamalla opiskelijoita ennen kaikkea niille aloille, joilla on työvoimapolua. Koulutuskuntayhtymä Tavastian on tärkeää seurata työelämän kehittymistä ja tehdä yhteistyötä niin julkisen sektorin kuin yksityisenkin sektorin työnantajien kanssa riittävän työvoiman varmistamiseksi tulevaisuudessa.

Oppivelvollisuuden laajentuminen syksystä 2021 alkaen aiheuttaa painetta toisen asteen koulutuksen toimijoille ja siirtymävaiheeseen perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen. Hyviä yhteistyökäytänteitä perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen siirtymisessä tulee edelleen vahvistaa ja jokaisen nuoren kohdalla tulee varmistaa oman koulutuspolun löytyminen.

Pälkäneen kunnanhallitus esittää, että Koulutuskuntayhtymä Tavastia talousarviossa 2022 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2022-2024 huomioidaan nuorten opiskelijoiden riittävä tukeminen opinnoissa ja riittävän käytännön opetuksen varmistuminen, jotta opiskelijat pystyvät etenemään opinnoissaan laajennetun oppivelvollisuuden hengen mukaisesti ja suorittavat toisen asteen tutkinnon oppivelvollisuuden aikana.

2.5 Koulutuksen järjestäjän strategiset linjaukset

Kuntayhtymän strategia ja sitä täydentävät kehittämisohjelmat on uudistettu kuluvan vuoden aikana. Kuntayhtymän strategia sisältää vision, toiminta-ajatuksen, arvot ja palvelulupaukset.

Visio

Tulevaisuuden Tekijät Tavastiasta

Toiminta-ajatus

Tehtävämme on ylläpitää ja luoda uutta osaamista sekä rakentaa parempaa ja kestävämpää tulevaisuutta.

Arvot

- *Vaikuttavuus* on osaamista, hyvinvoinnin tukemista ja elinvoiman kehittämistä
- *Vastuullisuus* on välittämistä, turvallisuutta, taloudellisuutta ja kestäväää tulevaisuutta
- *Kumppanuus* on aktiivista ja huomioivaa monitahoista yhteistyötä, kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta
- *Uskallus* on rohkeutta kokeilla, erehtyä, onnistua ja kehittyä

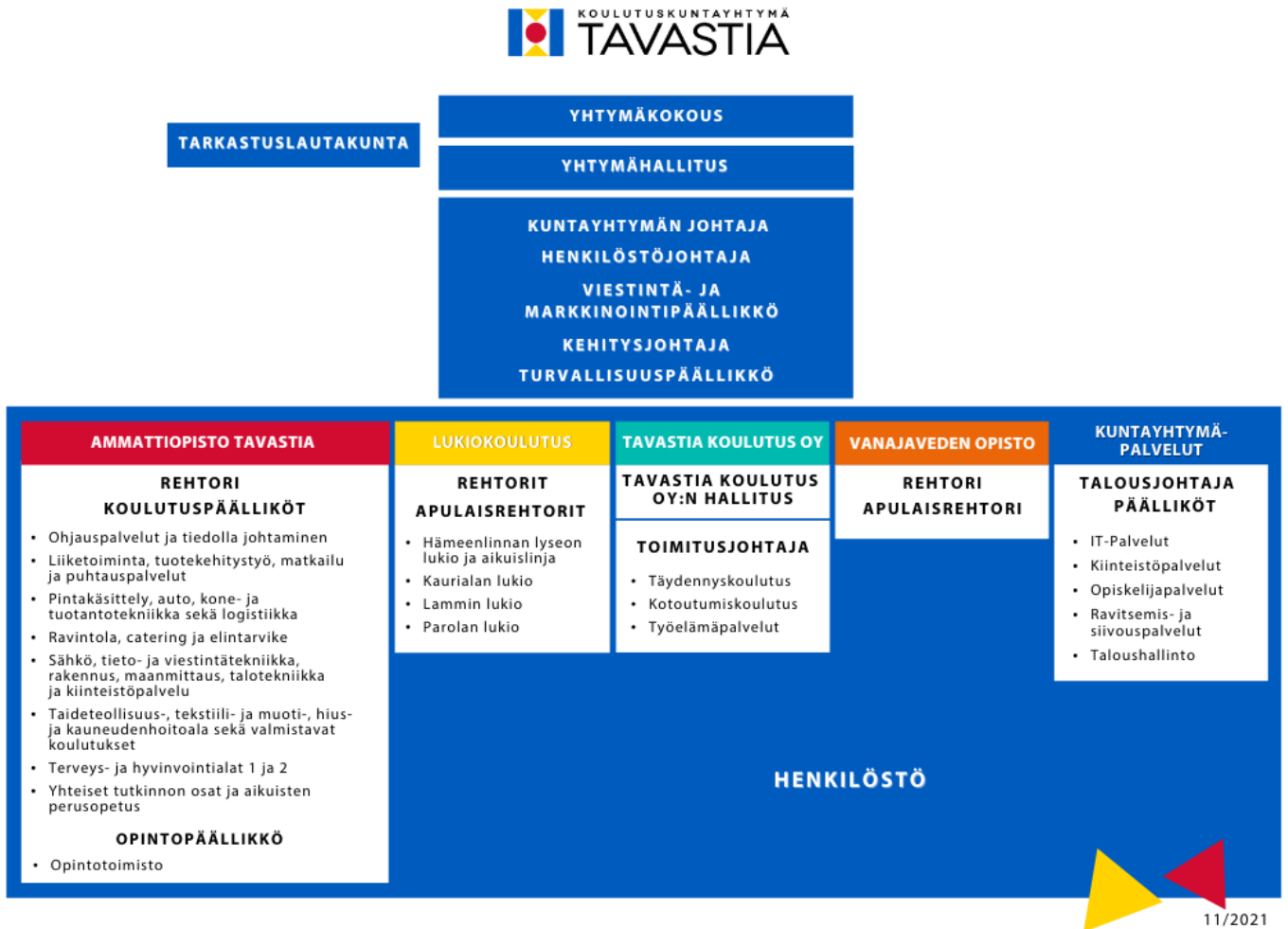
Palvelulupaukset

- Tuotamme erinomaisen asiakaskokemuksen.
- Tarjoamme monipuolisia ja joustavia opiskelumahdollisuuksia eri asiakasryhmille.
- Annamme hyvät valmiudet jatko-opintoihin.
- Toimimme aktiivisena kumppanina, ennakoimme ja vastaamme tulevaisuuden työelämän osaamistarpeisiin.
- Huolehdimme henkilöstömme osaamisesta ja hyvinvoinnista.
- Luomme turvallisen, välittävän, uudistuvan ja kestävästi kehittyvän opiskelu- ja työympäristön.
- Vastaamme taloutemme tasapainosta.

3. KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

3.1 Organisaatio

3.2 Koulutuskuntayhtymän tulokortti

Koulutuskuntayhtymässä toiminnan suunnittelun apuvälineenä käytetään tulokortteja ja niistä johdettuja aikataulutettuja ja vastuutettuja työsuunnitelmia.

Tulokortin tavoitteet eli palvelulupaukset tulevat kuntayhtymän strategiasta. Lisäksi tulokorttia laadittaessa otetaan huomioon valtion laatimat koulutuspoliittiset linjaukset, kuntayhtymän omistajakuntien lausunnot, strategiaa täydentävät kehittämisohjelmat sekä opiskelija-, työelämä-, huoltaja- ja henkilöstökyselyiden tulokset.

Tuotamme erinomaisen asiakaskokemuksen	
Ammattiopisto	<ul style="list-style-type: none"> Oppimisen tuen kokonaisuuden ja pedagogisen toiminnan kuvaaminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen Opiskelijäkäsityksen uudistaminen, työikäisten yhdenvertaisen asiakaskokemuksen varmistaminen Kestävän tulevaisuuden polun laajentaminen ja opiskelijoiden innostaminen valitsemaan kestävän tulevaisuuden opintoja
Lukiokoulutus	<ul style="list-style-type: none"> Lukiokoulutuksen laatutyön aloittaminen (OKM hanketyö) Oppimisen tuen kehittäminen (OTUS-hanke)

	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijatuntemuksen edistäminen, kouluttautuminen nykynuorten maailmaan • Kodin ja koulun välisen yhteistyön parantaminen – tiedottaminen koulun arjen tapahtumista, koulun käytänteistä ja arvioinnin perusteista, vastavuoroisesti opetuksen järjestämisen kannalta olennainen tieto saavuttaa koulun
Vanajaveden Opisto	<ul style="list-style-type: none"> • Laadukkaan opetuksen ja riittävän yksilöllisen opiskelijoiden ohjauksen järjestäminen • Tehostetun ohjauspalvelun aloittaminen • Opiskelun monipuolistaminen digitaalisen alustan avulla – opiston toiminnan tehostettu tiedottaminen
Kuntayhtymä	<ul style="list-style-type: none"> • Sisäisten asiakaskyselyiden toteuttaminen • Opiskeluhuollon henkilöstöresurssien vahvistaminen
Tarjoamme monipuolisia ja joustavia opiskelumahdollisuuksia eri asiakasryhmille	
Ammattiopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Osaamisen kartoittamisen sekä tunnistamisen ja tunnustamisen järjestäminen • Ohjauksen kokonaisuuden kuvaaminen sekä roolien ja vastuiden selkeyttäminen sisäisesti ja sidosryhmien kanssa • Realistisen urasuunnitelman ja työllistymisen tukeminen, uraohjauspalvelujen vastuiden ja prosessien määrittely ja toteutuminen kuntayhtymän yhteistyönä
Lukiokoulutus	<ul style="list-style-type: none"> • Lammin lukion erityislinjan suunnittelu ja erityislinjojen markkinointi maakunnan ulkopuolelle • Aikuislinjan- ja kesäkurssien nivominen osaksi lukiolaisen opintokokonaisuutta • Lyhyiden kielten tarjonnan ylläpitäminen/ lisääminen
Vanajaveden Opisto	<ul style="list-style-type: none"> • Vieraskielisten opiskelijoiden tavoittaminen opiston toimintaan – kohdennettu someviestintä ja yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa • Digitaalisen oppimisympäristön tarjoaminen opiskelijoille • Hybridiluokan rakentaminen J-rakennukseen
Kuntayhtymä	<ul style="list-style-type: none"> • Viestinnän kehittäminen eri asiakasryhmien tarpeet huomioiden • Luokkastudioiden rakentaminen etäopiskelumahdollisuuksien hyödyntämiseksi • Maahan muuttaneiden nivelvaihekoulutustarjonnan vuosikellon laatiminen ja ylläpitäminen
Annamme hyvät valmiudet jatko-opintoihin	
Ammattiopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Virtuaalikansainvälisyyden integrointi opetukseen • Jatko-opintopolku-opintoihin kannustaminen
Lukiokoulutus	<ul style="list-style-type: none"> • Korkeakouluviikon suunnittelu ja toteutus • Hamkin polkuopintojen laajentaminen ja markkinointi
Vanajaveden Opisto	<ul style="list-style-type: none"> • Jatko-opintovalmiuksia kohottavia kielten (esim. engl.) preppauskurssien tarjoaminen • Eri ammattialoja täydentävien vapaavalintaisten opintojen tarjoaminen • KOSKI-palvelun käyttöön ottaminen ja osaamisen tunnustamisen mahdollistaminen opiskelijoille opintopolku.fi -palvelussa
Toimimme aktiivisena kumppanina, ennakoimme ja vastaamme tulevaisuuden työelämän osaamistarpeisiin	
Ammattiopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Valmistautuminen vieraskielisen koulutustarjonnan aloittamiseen ja osaamisperusteiseen maahanmuuttoon • Työpaikalla järjestettävän koulutuksen vahvistaminen lisäämällä yhteistyötä työpaikkojen kanssa sekä

	<p>systematisoimalla työpaikkaohjaajien koulutus, perehdytys ja tuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maahan muuttaneiden yrittäjyysosaamisen ja työelämätaitojen vahvistaminen • Yrittäjyysopintoihin ohjaamisen vahvistaminen
Lukiokoulutus	<ul style="list-style-type: none"> • OpeTETin ja KesäTETin mahdollistaminen • Kansainvälisyyden edistäminen – koti- ja virtuaalikansainvälisyys ja liikkuvuudet
Vanajaveden Opisto	<ul style="list-style-type: none"> • kts. edellinen kohta Annamme hyvät valmiudet jatko-opintoihin
Kuntayhtymä	<ul style="list-style-type: none"> • Osakeyhtiön kouluttajareservin muodostaminen • Osakeyhtiön hyödyntäminen palveluiden markkinoinnissa • Kuntakokeilukumppanuus, yhteistyö pohjoismaiseen malliin siirtyvien työvoimapalveluiden kanssa
Huolehdimme henkilöstömme osaamisesta ja hyvinvoinnista	
Ammattiopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Opetus- ja ohjaushenkilöstön työelämäosaamisen ja verkostoitumisen vahvistaminen • Henkilöstön digitaalisen osaamisen tavoitetason määrittely, alakohtaiset määrittelyt ja osaamisen vahvistaminen • Henkilöstön myynti- ja rahoitusosaamisen kehittäminen
Lukiokoulutus	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutusta toteutetaan henkilökohtaisten sekä organisaation tarpeiden mukaisesti • Henkilöstö osallistuu arjen työolosuhteiden kehittämiseen
Vanajaveden Opisto	<ul style="list-style-type: none"> • Kol ry:n, OPH:n ja erilaisten hankkeiden tarjoamien ajankohtaisten koulutusten tehokas hyödyntäminen henkilöstökoulutuksissa • Tarvittavien strategiaa tukevien täsmäkoulutuksien tuottaminen henkilöstölle • Tilojen viihtyvyyteen panostaminen kestävän tulevaisuuden hengessä
Kuntayhtymä	<ul style="list-style-type: none"> • Psykososiaalisen kuormituksen tekijöiden tunnistaminen ja ennaltaehkäisy • Henkilöstön osaamisen tunnistaminen ja osaamisen laajentaminen • Johtamisen kehittäminen tukemaan henkilöstön hyvinvointia • Tavastialaisuuden edistäminen
Luomme turvallisen, välittävän, uudistuvan ja kestävästi kehittyvän opiskelu- ja työympäristön	
Ammattiopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Tietoisuuden lisääminen kestävästä tulevaisuudesta • Opiskelijan osallistamisen ja osallistumisen lisääminen • Riskien kokonaisvaltainen arviointi ja turvallisuuden varmistaminen
Lukiokoulutus	<ul style="list-style-type: none"> • Lukioiden opiskelu- ja työympäristöjen ajanmukaistaminen esim. hybridiovetusluokat • Yhteisöllisyyden ja opiskelijoiden osallistamisen korostaminen esim. nuoriso-ohjaajan tarve
Vanajaveden Opisto	<ul style="list-style-type: none"> • Kestävän tulevaisuus -työn suunnitelman säännöllinen päivittäminen ja toteuttaminen sekä tila-asioiden huomioiminen suunnitelmassa • Virtuaalisten kansainvälisyys-kumppaneiden hakeminen kulttuurisen ulottuvuuden edistämiseksi
Kuntayhtymä	<ul style="list-style-type: none"> • Arjen turvallisuuden parantaminen • Rastikankaan ja Parolan lukion uudisrakennushankkeiden suunnittelu ja toteutus

	<ul style="list-style-type: none"> Ratasniityn työhallin suunnittelu, F-rakennuksen yläkerran korjaus- ja muutostyö Ekokompassin käyttöönotto ravitsemis- ja siivouspalveluissa Sähköisen laatu järjestelmän IMS:n päivittäminen
Vastaamme taloutemme tasapainosta	
Ammattiopisto	<ul style="list-style-type: none"> Tiedolla johtamisen kehittäminen, digiarkkitehtuurin määrittely ja digitaalisen työn sujuvuuden vahvistaminen Työelämän tarpeiden mukaiseen osaamisen lisääntymiseen varautuminen Rahoituksen ja opiskelijavuosisikertymän yhteensovittaminen
Lukiokoulutus	<ul style="list-style-type: none"> Hankinnoissa käytetään resurssiviisautta ja huolehditaan oppimateriaalien tilausten optimoinnista Parolan ja Lammin lukioiden koulukokonaisuuksien suunnittelu Lukiokoulutuksen resursseista huolehtiminen OKM:n ja ylläpitäjäkuntien kanssa
Vanajaveden Opisto	<ul style="list-style-type: none"> Tilojen käytön ja vuokraamisen tehostaminen Kurssitarjonnan aktiivinen markkinointi
Kuntayhtymä	<ul style="list-style-type: none"> Hankintaosaamisen lisääminen Uusien taloushallinnon tietojärjestelmien hyödyntäminen Sisäisen valvonnan kehittäminen Kiinteistöjen tilanhallintaohjelmiston käytön hyödyntäminen

3.3. Mittarit

Koulutuskuntayhtymä Tavastian toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta mitataan alla esitetyillä mittareilla. Mittareiden tavoiteluvut ja -tasot vuodelle 2022 on esitetty taulukossa.

Ammattiopisto Tavastia	Tavoite 2022	Toteutuma 2020
Vetovoima		
Yhteishaku, ensisijaiset hakijat / aloituspaikka		
perustutkinnot	1,1	1,0
Tuva-koulutus	1,5	1,8
Jatkuva haku, hakemusten määrä	1 500	1518
perustutkinnot	1 100	1 131
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	400	387
Aikuisten perusopetushaku, hakemusten määrä	70	75
Opiskelijamäärä		
Aloittaneet opiskelijat, valtionosuus yhteensä, henkilöä	1 460	1 377
perustutkinnot	1 030	950
Tuva-koulutus	60	79
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	320	347
aikuisten perusopetus	50	46
Opiskelijavuodet, painottamaton, yhteensä, otv	2 300	2 299
perustutkinnot	1 948	1 860
Valma-/Tuva-koulutus	49	44
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	303	395
Opiskelijavuodet, painotettu, yhteensä, otv	2 516	2 432
perustutkinnot	2 010	1 916

Valma-/Tuva-koulutus	78	66
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	229	304
erityisen tuen korotus	130	124
majoitus	39	22
maksuton koulutus	30	0
Tavastia Koulutus Oy, opiskelijatyövuodet	33	23
työvoimakoulutus	19	17
täydennyskoulutus	14	6
Perusopetus, kurssit	3 300	2 962
Palautteet		
Opiskelijapalautteet		
ARVO, aloituskysely, keskiarvo	4,1	4,1
ARVO, päättökysely, keskiarvo	4,1	4,1
Valma-/Tuva- ja perusopetus palaute, keskiarvo	4,2	4,4
OPAL-palaute, keskiarvo	4,1	4,2
Täydennyskoulutus palaute keskiarvo	4,2	4,4
Opintopalaute, määrä	300	-
Huoltajapalaute, keskiarvo	3,8	3,7
Työelämäpalaute		
ARVO, työpaikkaohjaajapalaute, keskiarvo	4,2	-
ARVO, työpaikkakysely, keskiarvo	4,0	-
Vaikuttavuus		
Opiskelusta eroaminen, enintään, prosenttia		
perustutkinnot	8,5	11,2
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	6,0	9,6
Opiskeluaika, vuodet / valmistunut opiskelija		
perustutkinnot	2,5	2,5
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	1,2	1,1
Tuloksellisuus, opiskelijavuodet / tutkinto, 3 vuoden trendi		
perustutkinnot	2,9	3,8
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	1,7	2,7
Tutkinnot, kpl		
perustutkinnot	550	496
ammattitutkinnot	120	106
erikoisammattitutkinnot	120	42
todistus suoritetuista tutkinnon osista	250	222
Valma-/Tuva-koulutus	15	26
todistus suoritetuista Valma-/Tuva-koulutuksen osista	45	27
ylioppilastutkinto	12	14
Työllistyminen, prosenttia valmistuneista	72	72,2
Jatko-opinnot, päätoiminen jatko-opiskelija, prosenttia valmistuneista	3,5	3,2
Kumppanuus		
Näytöt työelämässä, prosenttia	88	82

Kumppanuuskanava , sidosryhmä, henkilöä	200	-
Työelämässä järjestettävä koulutus , kpl		
koulutussopimukset	1800	2423
oppisopimukset	1100	1051
Kansainvälisyys , henkilöä		
lähtevät opiskelijat	80	12
lähtevä henkilöstö	40	5

LUKIOKOULUTUS			
Koulutuksen vetovoimaisuus		Tavoite 2022	Toteutuma 2020
Lukiot	Lukiokoulutuksessa ensisijaisten hakijoiden määrä hakijaa/aloituspaikka	1,0	1,06
Opiskelijamäärä			
Lukiot	Aloituspaiikat	494	502
	Opiskelijamäärä, päivälukio	1413	1 377
	Opiskelijamäärä, aikuislinja	76	66
Opiskelijapalautteet			
Lukiot	Opiskelijakysely		
	• vastausprosentti %	70	62
	• keskiarvo	3,96	3,87
	○ Kauriala	3,95	3,93
	○ Lyseo	4	4,13
	○ Lammi	4	3,96
	○ Parola	3,90	3,78
Opinnoista eroaminen			
Lukiot	Eronneet %	4,1	4,6
	○ Kauriala	5	5,0
	○ Lyseo	4	3,9
	○ Lammi	2	3,7
	○ Parola	3	1,8
Ylioppilastutkinnot			
Lukiot	Yhteensä	449	368
	Kauriala	175	148
	Lyseo	170	140
	Aikuislinja	15	17
	Lammi	33	28
	Parola	56	35
Kansainvälisyys			
Lukiot	Lähtevät opiskelijat	124	
	○ Kauriala	52	
	○ Lyseo	52	
	○ Lammi	10	

	○ Parola Lähtevä henkilöstö	10 37	
--	--------------------------------	----------	--

VANAJAVEDEN OPISTO	Tavoite 2022	Toteuma 2020
Ryhmäkoko, keskiarvo	13	12,7
Opiskelijamäärä (hlö kerran laskettuna), henkilöä	10 400	9398
Kurssilaisten määrä (valtionosuusrahoitus), henkilöä	19 000	17 861
Opiskelijoiden osuus väestöstä, prosenttia	11	9,5
Valtionosuustunnit, määrä	30 500	25 347
Kurssipalautteet, keskiarvo	4	4,6

4. AMMATTIOPISTO TAVASTIA

4.1 Yleistä

Ammattiopisto Tavastia järjestää tutkintotavoitteisena ammatillista perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta sekä näiden tutkintojen osia. Sen lisäksi ammattiopistossa järjestetään tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta ja maahanmuuttajien perusopetusta. Täydennyskoulutusta ja ei-tutkintotavoitteista työvoimakoulutusta toteutetaan Tavastia Koulutus Oy:n kautta. Ammattiopistossa on kahdeksan opetuksen osastoa sekä opintotoimisto.

Vuonna 2021 painopisteinä ovat erityisesti opiskelijoiden ohjauksen kokonaisuus, oppimisen tuki, työelämäyhteistyö ja yksilöllisiin opintopolkuihin kannustaminen.

Oppivelvollisuuden laajentuminen jatkuu seuraavan, eli vuonna 2022 perusopetuksen päättävän, ikäluokan osalta. Oppivelvollisuuden laajentuminen ei vaikuta yhteishaussa aloittavien määrään, koska aiemminkin kaikki perusopetuksen päättävät ovat saaneet Hämeenlinnan seutukunnalla opiskelupaikan toiselta asteelta. Tavoitteena on, ettei kukaan jatkossa jäisi ilman toisen asteen tutkintoa. Oppivelvollisuus jatkuu 18-vuotiaaksi tai toisen asteen tutkinnon suorittamiseen asti. Oppivelvollisuuden laajentuminen tarkoittaa myös toisen asteen koulutuksen maksuttomuutta sen vuoden loppuun, jolloin oppivelvollinen täyttää 20 vuotta. Oppivelvollisuutta valvotaan katkeamattomana ketjuna. Valvontavastuussa ovat perusopetus hakeutumisvaiheessa ja toisen asteen koulutuksen järjestäjä opiskeluvaiheessa sekä oppivelvollisen asuinkunta ja huoltajat.

Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista työiässä ja työuran eri vaiheissa. Pyrimme vähentämään työikäisen väestön opintoihin hakeutumisen esteitä, motivoimaan vähän koulutuksiin osallistuvia ryhmiä opintoihin, vahvistamaan ohjauksella koulutuksiin hakeutumista ja toteuttamaan opiskelijoiden yksilöllisiä polkuja jokaisen tarpeiden ja valmiuksien mukaan. Ketterät työelämälähtöiset koulutukset ja sujuvat siirtymät opintoihin varmistavat osaavan työvoiman saatavuutta alueen elinkeinoelämän tarpeisiin ja tukevat työllisyyttä. Yhteistyötä ja uusien yhteistyörakenteiden kehittämistä etenkin kotoutujien työllistämisen- ja koulutusprosessissa tehdään laajasti erityisesti Hämeenlinnan seutukunnan kuntakokeilun kanssa.

4.2. Ammatilliset perustutkinnot

Ammattiopisto Tavastiassa järjestetään tutkintokoulutusta 19 ammatillisessa perustutkinnossa. Tutkintojen lisäksi on mahdollista opiskella tutkinnon osia omien tavoitteiden ja valmiuksien sekä työelämän osaamistarpeiden mukaisesti.

Tutkinnon osien suorittamiseen tähtääviä koulutuksia järjestetään yhä enemmän. Ne on suunnattu työikäisille. Perusopetuksen päättäneiden tavoitteena on koko perustutkinnon suorittaminen. Työelämässä olevat voivat suorittaa tutkinnon osia myös näytöllä ilman tutkintokoulutusta.

Perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Tutkinto koostuu 145 osaamispisteen laajuisista ammatillisista tutkinnon osista ja 35 osaamispisteen laajuisista yhteisistä tutkinnon osista. Yhteiset tutkinnon osat opiskellaan pääosin pajamuotoisena. Työikäisillä on mahdollisuus opiskella yhteiset tutkinnon osat myös verkko-opintoina.

Tutkintokoulutukseen haetaan peruskoulun päättäneille suunnatun yhteishaun lisäksi jatkuvassa haussa, jolloin opintojen aloitusajat ovat joustavia.

Tutkinto suoritetaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti, ja myös valmistumisaika on yksilöllinen. Valinnaisuutta on paljon. Perustutkinto-opiskelijat voivat valita opintoja monipuolisesta valinnaistarjottimesta ja seitsemästä polkuvaihtoehdosta. Polut ovat yrittäjyys, kansainvälisyys, kahden tutkinnon, jatko-opinto, kestävä tulevaisuus, joustava ja kilpaurheilu.

4.3. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa. Ammattitutkinnoissa se on perustutkintoa syvällisempää ja kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin. Erikoisammattitutkinnoissa ammattitaito on ammattitutkintoa syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista.

Ammattiopisto Tavastiassa on järjestämislupa 23 ammattitutkintoon ja 14 erikoisammattitutkintoon. Ammattitutkinnot ovat laajuudeltaan 120–180 osaamispistettä ja erikoisammattitutkinnot 160–210 osaamispistettä. Kokonaisten tutkintojen lisäksi on mahdollista opiskella tutkinnon osia omien tarpeiden ja valmiuksien mukaan. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot suoritetaan useimmiten oppisopimuskoulutuksena.

4.4. Tuva-koulutus

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) alkaa 1.8.2022. Kevään aikana ammattiopistossa järjestetään edelleen valmentavana koulutuksena Valma-koulutusta.

TUVA-koulutus yhdistää aiemman Valma- ja Luva-koulutuksen sekä peruskoulun kymppiluokan. TUVA-koulutuksessa on oma lainsäädäntö. Koulutuksen laajuus on 38 viikkoa ja sen kesto on yksi vuosi.

TUVA-koulutus on suunnattu sekä oppivelvollisille että aikuisille, jotka tarvitsevat valmiuksia ja/tai ohjauksellista tukea siirtyäkseen lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen. TUVA-koulutuksessa tähdätään laaja-alaiseen osaamiseen tietojen, taitojen, arvojen ja asenteiden muodostamaan kokonaisuuteen.

TUVA-koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään yhteistyötä alueen muiden koulutuksen järjestäjien kanssa.

4.5. Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus

Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus on tarkoitettu oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille, jotka tarvitsevat perusopetuksen päättötodistuksen ja opiskelunvalmiuksia jatkaakseen toisen asteen koulutukseen. Perusopetus on jaettu alku- ja päättövaiheeseen. Opetus voi sisältää tarvittaessa myös luku- ja kirjoitustaitovaiheen.

5. LUKIOKOULUTUS

5.1 Tehtävä

Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa.

Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen (Lukiolaki 10.8.2018/714, 2 §).

Koulutuskuntayhtymä Tavastia järjestää lukiokoulutusta seuraavissa lukioissa; Kaurialan lukio, Lammin lukio, Hämeenlinnan lyseon lukio, jossa on myös aikuislinja, sekä Parolan lukio.

5.2 Toiminta

Lukiokoulutus Tavastian uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön elokuussa 2021. Painopistealueiksi vuonna 2022 valikoituivat oppimisen tukitoimet, kansainvälisyys sekä korkeakoulu-, yrittäjyys- ja työelämäyhteistyö.

Oppimisen tukitoimet korostuvat oppivelvollisuuden laajentumisen ja uuden opetussuunnitelman myötä. Vuoden 2022 aikana laaditaan Tavastian lukiokoulutukselle yhtenäiset periaatteet oppimisen tuen toteuttamiseksi kaikissa lukioissa. Samanaikaisesti lukiot kehittelevät oppiainekohtaisia tukikäytänteitä. Tukikäytänteistä tiedotetaan aineenopettajien tapaamisissa kaikille opettajille.

Uuden opetussuunnitelman mukaan kansainvälisyys kuuluu kaikille. Tavastian lukioissa korostetaan virtuaali- ja kotikansainvälisyyttä siten, että lukiomme arjessa näkyy kansainvälisiä vieraita niin virtuaalisesti kuin lähiopetuksessakin. Pitkän tauon jälkeen tavoitteena on myös lisätä kansainvälisiä liikkuvuuksia niin opiskelijoille kuin henkilöstölle.

Korkeakouluyhteistyön lisäämistä edellytetään niin lukiolaissa kuin uudessa opetussuunnitelmassa. Vuoden 2022 aikana tavoitteena on suunnitella ns. korkeakouluviikko, jonka aikana lukion opiskelijoilla on mahdollisuus tutustua korkea-asteen opintoihin. Yhteistyötä HAMKin kanssa lisätään erityisesti laajentamalla ja markkinoimalla HAMKin polkuopintoja.

Myös yrittäjyys- ja työelämäyhteistyön kehittäminen osana lukio-opintoja korostuu uudessa opetussuunnitelmassa. Kehitämme nykyisiä käytänteitä yhteistyössä huoltajien sekä paikallisten ja valtakunnallisten järjestöjen kanssa. Lisäämme opetushenkilöstön mahdollisuutta osallistua OpeTETtiin. Opiskelijoille suunnitellaan kesäTETin toteuttamista yhdessä Lukiolaisten liiton kanssa.

5.3 Oppivelvollisuuden laajentaminen

Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvä lakimuutos tuli voimaan 1.8.2021 alkaen ja lain piiriin siirrytään lukiokoulutuksen aloittava ikäluokka kerrallaan. Oppivelvollisuus uudistuksen myötä nuoren oppivelvollisuus päättyy, kun hän täyttää 18 vuotta tai suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinnon tai ammatillisen tutkinnon). Oppivelvollisuuden suorittamisen voi keskeyttää ainoastaan erittäin perustellusta syystä.

Toisen asteen tutkinnon suorittaminen on jatkossa nuorelle maksutonta. Myös kaikki toisen asteen opiskelussa tarvittavat välttämättömät oppimateriaalit ja välineet ovat uudistuksen jälkeen maksuttomia. Oikeus maksuttomaan toisen asteen koulutukseen kestää sen kalenterivuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 20 vuotta.

5.4 Lukiokiinteistöt

Hämeenlinnan lyseon lukion kiinteistö lyseonmäellä odottaa peruskorjausta ja Lyseon lukio toimii väistötiloissa sisäilmaongelmien vuoksi Hattelmalantien kampusalueen G-rakennuksessa. Samoin Parolan lukio on väistänyt Parolan yläkoulun tieltä Parolan keskusta-alueelle, missä sen käytössä ovat Katariinan Kulma -niminen kiinteistö sekä tiloja yläkoululta ja Juteinitalosta. Lisäksi Lammin lukio on vähentänyt Pasaapeli-rakennuksen käyttöä sisäilmaongelmien takia. Kaurialan lukion kiinteistössä on puolestaan tehty rakenteiden tiivistyksiä ja työ jatkuu toimintavuonna 2022.

Lyseon lukion peruskorjaus on esitetty kaupungin suunnitelmissa alkavaksi vuonna 2024. Lammin osalta investointi koulurakentamiseen on esityksessä vuodelle 2023. Parolan lukion osalta kuntayhtymä on esittänyt Hattulan kunnalle, että Katariinan Kulman vastapäiselle kunnan omistamalle tontille, olisi mahdollista rakentaa uudisrakennus Parolan lukiota varten. Katariinan Kulmasta ja uudisrakennuksesta muodostuisi toimiva kokonaisuus, jossa olisi 6-7 opetustilaa, tilat hallinnolle, opettajille, opiskelijoiden oleskeluun ja huoltoon. Lisäksi pienryhmätiloja erityisopettajan ja opiskeluhuollon tarpeisiin. Uudisrakennuksessa pystyttäisiin myös huomioimaan lukiokoulutuksen nykyisiä ja tulevia tarpeita varustamalla tilat sähköisiä ylioppilaskirjoituksia sekä etäopetusta varten. Uudisrakennus olisi kooltaan ja ulkonäöltään Katariinan Kulman kaltainen. Kuntayhtymä vastaisi uudisrakennuksen rakentamisesta ja vuokraisi kunnalta kyseisen tontin.

5.5 Lukiokoulutuksen talous

Toimintavuonna 2022 lukiokoulutuksen taloudellinen tilanne on vaikeutumassa. Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) lukiokoulutuksesta maksama yksikköhintaraha on nousemassa ensi vuonna 2,2 % vuoden 2021 tasosta, mutta toisaalta oppivelvollisuuden laajentumisen kustannukset ovat tätä korotusta suuremmat. Lukioiden kokonaisopiskelijamäärä on viime vuosina kasvanut ja hakijamäärän ennakoita pysyvän edelleen tämän vuoden tasolla. Kasvaneen hakijamäärän vuoksi Kaurialan lukio ja Lyseon lukio ovat muuttuneet kuusisarjaiseksi, mikä tarkoittaa, että aloittavia ryhmiä on kuusi molemmissa lukioissa. Alle 18-vuotiaiden lukio-opiskelunsa aloittaneiden opiskelijamäärätavoitteeksi on talousarviossa asetettu 1413 (1366) opiskelijaa ja aikuislinjan opiskelijamääräksi 76 (72). Hämeenlinnan lukioiden osalta ensi vuodelle budjetoitu alijäämä on 640 000 € ja Parolan lukion osalta 280 000 €.

6. VANAJAVEDEN OPISTO

Vanajaveden Opisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää elinikäistä oppimista ja sivistyksellistä tasa-arvoa vapaan sivistystyön lain pohjalta (Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998). Valtionosuuteen oikeuttava koulutus ei tähtää niinkään tutkintoihin, vaan on vapaatavoitteista, pääosin harrastuspainotteista. Opinnot kansalaisopistossa edistävät myös ihmisen työelämätaitoja ja -jaksamista. Valtionosuustunteihin lukeutuvat lisäksi taiteen perusopetus (Laki taiteen perusopetuksesta 21.8.1998/633) sekä vuodesta 2018 alkaen maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaitokoulutus.

Koulutus jakautuu opistossa neljään kokonaisuuteen, joita ovat ilmaisutaidot, visuaaliset aineet, viestintä- ja yhteiskuntataidot sekä liikunta ja hyvinvointi. Tavoitteena on monipuolinen koulutustarjonta, joka huomioi itsensä kehittämisen monet osa-alueet. Kuntalaiset osallistuvat vuosittain koulutustarjonnan laadintaan esittämällä omia toiveitaan. Tavoitteena on vastata paikallisiin sivistystarpeisiin, mikä on opistojen lakisääteinenkin velvoite. Opetus järjestetään kohtuullisella lähipalveluperiaatteella toiminta-alueen kunnissa ja pitäjissä. Opistossa järjestetään lisäksi koulutusta, joka ei saa valtionosuutta. Suurin asiakas tilauskoulutuksissa on vuosien ajan ollut Ely-keskus, joka ostaa maahanmuuttajille suunnattua kotoutumisopetusta. Opisto tuottaa koulutuksen alihankintana Tavastia Koulutus Oy:lle, joka edelleen myy se asiakkaalle.

Vanajaveden Opiston taloudellinen asema muuttui koronan alettua. Suurin negatiivinen muutos on tapahtunut kurssimaksutuotoissa. Niiden merkitys on ollut keskeinen tulopohjassa. Kurssimaksutuottojen ennakoita pysyvän vuoden 2021 tasolla. Myös kuntien rahoitusosuus toiminnasta pysyy edellisen vuoden tasolla. Taustalla on vuonna 2020 tapahtunut kuntarahoituksen

leikkaus useilla kymmenillä tuhansilla euroilla. Kansalaisopistojen toiminnan perusrahoitus tulee valtiolta yksikköhinnan perusteella. Valtion talousarvioehdotuksessa yksikköhinta vuodelle 2022 on 89,48 € ollen näin 4,71 € korkeampi kuin edellisenä vuonna. OKM:n vahvistaman yksikkömäärän ennakoidaan olevan vuoden 2021 tasoa eli 25 730 tuntia.

Toimintavuotta 2022 leimaa edelleen taloudellinen tasapainotus. Toteutettavien valtionosuustuntien määrä pyritään pitämään 30 500:ssa. Tärkeintä on kasvattaa opiskelijamäärä ja varautua edelleen osaamista kehittämällä mahdollisiin koronan aiheuttamiin etäopetusjaksoihin. Toimitilojen käyttöä kampusalueella tiivistetään siten, että J-rakennuksen täydestä käytöstä huolehditaan ensisijaisesti ja samalla rajataan käytössä olevien rakennusten määrää.

7. TAVASTIA KOULUTUS OY

Kuntalaki edellyttää kuntia ja kuntayhtymiä yhtiöittämään ne toiminnot, joissa toimitaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Näihin kuuluvat Ely-keskusten kilpailuttamat ei-tutkintotavoitteiset koulutukset ja palvelut, yritysten ja yksityishenkilöiden maksama henkilöstö- ja täydennyskoulutus, sekä erilaiset osaamisen ja työelämän kehittämisen palvelut, jotka räätälöidään asiakaskohtaisesti. Näihin Tavastia Koulutus Oy:n tuottamiin palveluihin ei saada valtionosuusrahoitusta. Toiminta on arvonlisäveron alaista.

Tavastia Koulutus Oy:n tehtävä on tarjota laadukkaita ja monipuolisia koulutus- ja työelämäpalveluita sekä osaamisen kehittämistä asiakkaiden tarpeisiin. Yhtiön omistaa kokonaisuudessaan Koulutuskuntayhtymä Tavastia. Yhtiö ostaa koulutuspalvelut kuntayhtymän oppilaitoksilta ja muilta palveluntarjoajilta ja myy ne asiakkaille. Seitsemäntenä toimintavuotenaan yhtiön budjetti on 1,15 M€. Yhtiöllä on henkilökuntanaan päätoiminen toimitusjohtaja sekä 50 % työajalla työskentelevä toimistopäällikkö.

8. KUNTAYHTYMÄPALVELUT JA MUUT YHTEISET PALVELUT

Kuntayhtymäpalvelut ja muut yhteiset palvelut huolehtivat laadukkaiden tukipalvelujen järjestämisestä opiskelijoille ja henkilöstölle.

Toiminta on organisoitu kuuteen tulosyksikköön: it-, kiinteistö-, opiskelija-, ravitsemis- ja siivous-, talous- ja henkilöstöpalvelut sekä markkinointi ja viestintä. Palvelutoiminnan perustana on jokaisen tulosyksikön keskeisistä tehtävistä laadittu palvelutasokuvaus, jossa selvitetään mistä kokonaisuuksista palvelu koostuu, millainen on palvelun saatavuus, ja miten palvelun toimivuutta mitataan.

IT-palvelujen tehtävänä on tukea ja ohjata eri toimintayksiköjä hyväksytyin tietostrategian toteuttamisessa. Tärkeimpänä toimintona on IT-järjestelmien ylläpito ja kehittäminen.

Kiinteistöhoitopalvelujen tehtävänä on huolehtia kiinteistöjen, alueiden ja laitteiden huollosta ja kunnossapidosta. Kiinteistöjen normaalit huolto- ja kunnossapitotoiminnot tehdään pääosin oman henkilökunnan toimesta. Ulkopuolisia urakoitsijoita tai muiden palvelujen tuottajia käytetään erikoiskorjauksissa ja -huolloissa.

Opiskelijapalvelujen tavoitteena on luoda opiskelijoille turvallinen ja terveellinen opiskeluympäristö ja edistää oppilaitosyhteisön hyvinvointia ja viihtyisyyttä. Keskeinen toimintaa ohjaava arvolähtökohta on koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen sekä suvaitsevaisuuden edistäminen. Opiskelijapalvelut tarkoittavat käytännössä opinto-ohjausta, koulukuraattoripalveluja, psykologipalveluja, nuoriso-ohjausta, asuntolapalveluja ja opiskelijatoimintaa (opiskelijakunta-, tuutori- sekä kerho- ja vapaa-ajantoimintaa). Lisäksi kuntien järjestämää opiskeluterveydenhuoltoa pidetään osana oppilaitoksen opiskelijahuollon palvelukokonaisuutta.

Ravitsemis- ja siivouspalvelujen perustehtävänä on valmistaa ja tarjoilla lakisääteinen, päivittäinen opiskelijalounas ja huolehtia ammattiopiston ja kantakaupungin lukiotilojen siisteydestä. Lounaan lisäksi opiskelijoille tarjotaan maksuton aamupuuro osana päivän ateriaa. Henkilöstöllä on mahdollisuus nauttia maksullisena samoista palveluista opiskelijaravintoloissa. Sisäisen ja ulkoisen palvelutoiminnan puitteissa ravitsemispalvelut tarjoaa kahvila- ja lounas- yms. palveluja asiakkaille.

Talous- ja henkilöstöpalvelut hoitavat taloushallinnon päätösten valmistelua, talousarvion laadintaa, seuranta ja raportointia, laskutusta, sihteeripalveluja ja arkiston ylläpitoa. Taloushallinnon muut palvelut ostetaan Sarastia Oy:ltä.

Henkilöstöpalvelut hoitavat kuntayhtymän palkkaus- ja palvelussuhdeasiat yhteistyössä esimiesten kanssa. Osastolle kuuluvat mm. rekrytoinnit, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä työhyvinvointiin, työkykyyn ja työterveyteen liittyvät asiat. Tietojärjestelmäyhteistyö hoidetaan Sarastia Oy:n kanssa.

Viestintä tukee koulutuskuntayhtymän oppilaitosten profiloitumista vetovoimaisiksi, ammatillista, yleissivistävää ja harrastustavoitteista koulutusta kaikille ikäryhmille antaviksi oppilaitoksiksi. Keskitetty viestintä mahdollistaa kaikille yksiköille samanlaiset palvelut ja välineet tiedottamiseen ja markkinointiin. Sisäisen tiedottamisen tavoitteena on varmistaa tiedonkulku ja viestintävälineiden tunteminen jokaiselle tavastialaiselle.

9. KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ TAVASTIAN HANKETOIMINTA

Hanketoiminnan tavoitteena on tukea Koulutuskuntayhtymä Tavastian toiminta-ajatusta ja tuloskortin palvelulupausten saavuttamista. Hankkeet on esitely kuntayhtymän www.kktavastia.fi/kuntayhtymä/projektit. Lisätietoa hankkeista saa myös ottamalla yhteyttä vastuuhenkilöön.

9.1 Ammattiopisto Tavastian vuoden 2022 alussa käynnissä olevat hankkeet

Kansainväliset hankkeet	Rahoittaja	Vastuuhenkilö
<ul style="list-style-type: none"> Kansainvälisyyspolku on mahdollisuus ! (IPO) 	Erasmus+ KA1	Elina Kanerva Päivi Seppälä
<ul style="list-style-type: none"> Physical education and ICT to increase wellbeing and social inclusion Physical-IT-y 	Erasmus+KA229	Tiina Hottinen
<ul style="list-style-type: none"> Reconstructing SOTENET-network to assure the quality of student mobility Eurocom Smart 	Erasmus + KA 1	
<ul style="list-style-type: none"> NextSteps@TechVet 	Erasmus+ KA2	Ville Suominen
Pedagoginen kehittäminen		
<ul style="list-style-type: none"> Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (JOP 1) 	OKM	Tiina Alhainen
<ul style="list-style-type: none"> Aliedustettujen ryhmien osallistuminen jatkuvaan oppimiseen (JOP 2) 	OKM	Tiina Alhainen
<ul style="list-style-type: none"> Yhdessä Parasta Länsi 	OPH	Anu Konkarikoski
<ul style="list-style-type: none"> Polkuja 	OPH	Anu Konkarikoski
<ul style="list-style-type: none"> Ohjauksen nivelet kuntoon 	OPH	Anu Konkarikoski
<ul style="list-style-type: none"> Tassu 	OPH	Anu Konkarikoski
<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvoiva amis 	OPH	Sade Vuori
Ammatillisen koulutuksen laatuhankkeet		
<ul style="list-style-type: none"> Oikeus uudistua 	OPH	Saija Hieta

Ammatillisen koulutuksen strateginen kehittäminen		
<ul style="list-style-type: none"> Opetuksen ja ohjauksen laadun parantaminen, Strategiarahoitus 2021 Psykologin ja kuraattorin palkkaaminen yhteisöllisen opiskeluhuollon ja ennaltaehkäisevään työhön 	OKM	Anu Konkarikoski
	OKM	Jouni Haajanen
Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutus		
<ul style="list-style-type: none"> OsaOppi VI OsaOppi VII 	OPH OPH	Anu Konkarikoski Anu Konkarikoski

9.2 Lukiokoulutuksen vuoden 2022 alussa käynnissä olevat hankkeet

Oppimisympäristöjen kehittämishankkeet	Rahoittaja	Vastuhenkilö
<ul style="list-style-type: none"> STEAMing experiences Urheiluakatemia Tavastia Liikkuva Tavastia 3 Paluu ryhmiin 1 Paluu ryhmiin 2 Lukulamppu 	OPH OKM AVI OPH OPH OPH	Tuomo Iltanen Jouni Haajanen Tuomo Iltanen Reijo Järvinen Pieta Tukkimäki-Hildén Johannes Kellomäki
Kansainväliset hankkeet		
<ul style="list-style-type: none"> Kestävän kehityksen portaat - kulttuuri-identiteetin tunnistamisesta tulevaisuuden asiantuntijaksi Eurooppalaisten koulujen yhdistäminen VR-luokkahuoneen kautta 	Erasmus Erasmus	Tuomo Iltanen Tuomo Iltanen

9.3 Vanajaveden Opiston vuoden 2022 alussa käynnissä olevat hankkeet

Opetuksen kehittämishankkeet	Rahoittaja	Vastuhenkilö
<ul style="list-style-type: none"> Osaaminen esiin ja talteen Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen JOP 1 	OPH OKM	Marjo Ritämäki Juha Mäkirinta

9.4 Kuntayhtymän vuoden 2022 alussa käynnissä olevat ESR-rahoitteiset hankkeet

ESR-hankkeet	Rahoittaja	Vastuhenkilö
<ul style="list-style-type: none"> Työtä riittää! Perusta – perustaidot hallussa HOT Hybridiopetuksen – ja työskentelyn taidot ja tavat Kokka kohti Kanta-Hämettä Taitopaja – Taitoja arkeen ja ammattiin 	ELY-keskus ELY-keskus ELY-keskus ELY-keskus ELY-keskus	Sinikka Koskiluoto Sirpa Rintala Anu Konkarikoski Leena Puumalainen Pia Paananen

10. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN YLEISET PERUSTEET JA RAKENNE

10.1 Rahoitus

10.1.1 Ammattiopisto Tavastia

Talousarvion laadinnan lähtökohtana on ollut valtion vuoden 2022 talousarvioesityksessä esitetty ammatilliselle koulutukselle osoitettu budjettimääräraha. Valtiovarainministeriö esittää talousarvioesityksessä vuodelle 2022 1,99 miljardin euron rahoitusta ammatilliselle koulutukselle. Perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoituksesta. Rahoituksessa on lisäksi otettu käyttöön oppivelvollisuuden korotuskerroin (0,06), jolla kompensoidaan oppivelvollisten oppimateriaalien maksuttomuutta. Korotus lasketaan mukaan kunkin järjestäjän profiilikertoimeen, ja se korottaa järjestäjän profiilikerrointa sen mukaan kuin sillä on maksuttomuuden piirissä olevia opiskelijoita. Oppivelvollisten ja maksuttomuuden piiri laajenee ikäluokka kerrallaan.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusasetusmuutos päivitettiin vuodelle 2021, mutta muutoksessa jäi joitakin kohtia sovittavaksi vuoden 2022 alussa voimaan tuleviksi. mm. opiskelijavuoden määritelmä ja eri kustannusryhmien sisällöt ja niiden laskentakertoimet ovat talousarvion laadintavaiheessa vielä neuvoteltavina. Työelämäpalautte otetaan rahoituksessa käyttöön ensimmäisen kerran vuoden 2023 rahoituksessa, jossa käytetään ajanjaksolta 1.7.2021 -30.6.2022 kerättyä palautetta. Vaikuttavuusrahoituksesta, jonka osuus laskennallisesta rahoituksesta on 10 %, tulee olemaan vuodesta 2023 alkaen 7/10 opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella, 3/20 opiskelijapalautteen perusteella ja 3/20 työelämäpalautteen perusteella. Vastaavasti työelämäpalautteen perusteella jaettavasta vaikuttavuusrahoituksesta 1/4 myönnetään työpaikkakyselyn perusteella ja 3/4 työpaikkaohjaajakyselyn perusteella. Tämä tarkoittaa, että laskennallisesta rahoituksesta työpaikkakyselyn osuus on 0,375 % ja työpaikkaohjaajakyselyn 1,125 %, yhteensä 1,5 %.

Rahoitusjärjestelmään sisältyy myös valtionavustuksina jaettava strategiarahoitus. VM esittää strategiarahoitukseksi enintään 15 miljoonaa euroa. Strategiarahoituksen kokonaismäärä on sama kuin vuonna 2021. Strategiarahoitusta anotaan erikseen ja myönnetään laskennallisesta rahoituksesta erillisillä päätöksillä varainhoitovuoden kuluessa.

OKM päättää loppuvuodesta tehtävällä suoritepäätöksellä ammatillisen koulutuksenjärjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrät ja perusrahoituksen harkinnanvaraisen korotuksen euromäärät tulevalle varainhoitovuodelle. Varsinaisessa suoritepäätöksessä vahvistetaan myös suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen laskennassa käytettävät suoritteet ja perusrahoituksen tavoitteellisten opiskelijavuosien painotus. Arvio on, että vuoden 2022 varsinainen suoritepäätös saadaan joulukuussa. Mahdollisen strategiarahan saamista ei ole otettu budjettivalmistelussa huomioon.

Ammattiopiston talousarviovuoden 2022 tavoitteelliset painottamattomat opiskelijavuodet ovat yhteensä 2300 opiskelijavuotta. Valtion talousarvioesityksessä on huomioitu 2,6 % indeksikorotus. Opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin on varattu 70 milj. euron määräraha. Opiskelijavuosien lisäämiseen lähihoitajien koulutukseen hoitajamitoituksen vuoksi on varattu 16 milj. euron määräraha. Oppivelvollisuuden laajentamisen kustannuksiin on varattu 9,5 milj. euron määräraha.

Rahoituksen perusteena on opiskelijavuosi. Tällä hetkellä voimassa olevan rahoitusasetuksen mukaan opiskelijavuoteen kuuluviksi päiviksi ei lueta koulutuksen järjestäjän päättämää yhtäjaksoisesti vähintään neljä viikkoa kestävää lomajaksoa siltä osin kuin loma-aika ylittää neljä viikkoa. Määritelmä voi vielä muuttua rahoitusperusteasetuksen uudistamisen myötä.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuun tutkintorakenteeseen kuuluvat tutkinnot jaetaan kustannusryhmiin tutkinnon järjestämisestä aiheutuvien keskimääräisten kustannusten perusteella. Kustannusryhmissä on rahoituksen määrittämiseksi erilaiset painokertoimet. Lisäksi valmentavalla koulutuksella, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksella, erityisen tuen-, majoituksen järjestämisellä, henkilöstökoulutuksella, työvoimakoulutuksella ja vankilaopetuksella on omat kertoimet.

Perusrahoituksen myöntämisen perusteena käytettävä suoritemäärä saadaan siten, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain tarkoitettu tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä kerrotaan järjestäjäkohtaisella painokertoimella. Järjestäjäkohtainen painokerroin lasketaan siten, että painotettu opiskelijavuosimäärä jaetaan varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneella opiskelijavuosimäärällä.

Suoritusrahoituksen myöntämisen perusteena käytettävä suoritemäärä saadaan laskemalla yhteen tutkinnon osien perusteella määräytyvä suoritemäärä kustannusryhmien kertoimilla ja tutkintotyyppien kertoimilla painotetut tutkinnon osien osaamispisteet sekä erityisen tuen järjestämisen kertoimilla painotetut tutkinnon osien osaamispisteet. Tutkintojen perusteella määräytyvä suoritemäärä saadaan laskemalla yhteen kustannusryhmien kertoimilla ja tutkintotyyppien kertoimilla painotetut tutkinnot, jotka kerrotaan luvulla 72, jos opiskelija on tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän kuukauden lopussa ollut vailla perusasteen jälkeistä ammatillista tutkintoa ja muutoin luvulla 18 ja erityisen tuen järjestämisen kertoimilla painotetut tutkinnot, jotka kerrotaan luvulla 72.

Vaikuttavuusrahoituksesta 7,5 % myönnetään opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella ja 2,5 % myönnetään opiskelijapalautteen perusteella. Työllistyneitä ja jatko-opintoihin siirtyneitä arvioidaan erilaisilla painokertoimilla, riippuen onko tutkinnon tai tutkinnon osan suorittanut ollut aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen vai ei.

Vaikuttavuusrahoituksessa laskennan perusteena on vuonna 2018 tutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opiskelu vuoden 2019 lopussa. Opiskelijapalautte lasketaan ajalta 1.7.2020–30.6.2021 (ARVO-järjestelmä).

Ammattiopisto Tavastian investointihankkeet on rahoitettava käyttötalouden tulorahoituksella ja/tai lainoituksella, koska niihin ei saada erillistä valtionosuutta eikä kuntien maksuosuuksia. Käyttötalous tulee Koulutuskuntayhtymä Tavastian perussopimuksen mukaan sopeuttaa em. yksikköhintatulon ja muiden tulojen mahdollistamalle tasolle.

Lyseon lukio toimii H6 G-rakennuksessa väistössä arvion mukaan vuoden 2026 kesään saakka. Osaltaan tämä ratkaisu vähentää ammatilliselle koulutukselle kohdentuvia tilakustannuksia.

Tulorahoitus kohdennetaan suoraan tulosityksiköihin opiskelijakohtaisen tulovirran mukaisesti. Tulosityksiköihin kohdennetaan ko. toiminnan menot, keskitettyjen toimintojen menot aiheuttamisperiaatteen mukaan kohdennettuina ja ko. toiminnan poistot niin rakennusten kuin koneiden ja laitteidenkin osalta. Keskitettyjen toimintojen kustannusten osalta kehitetään kiinteistövuokrien kohdentamista aiempaa paremmin aiheuttamisperiaatetta noudattaen. Opetuksen yhteisiin osiin varataan tarvittava määräraha. Lisäksi kuntayhtymän hallintoon ja kehittämistoimintoihin varataan erilliset määrärahat. Yksikköhintatulon sisällä ei ole enää erillistä investointimäärärahaa.

Nykyisen järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 2 108. Vuotuisella opetus- ja kulttuuriministeriön suosittelemalla päätöksellä päätetään tulevan varainhoitovuoden tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä, joka ei voi alittaa järjestämisluvassa päätettyä opiskelijavuosien vähimmäismäärää. Suoritepäätöksessä päätetään myös, mikä osa tavoitteellisista opiskelijavuosista kohdennetaan työvoimakoulutukseen.

• Valtionosuusrahoitus	21 434 710 euroa
• Tavastia Koulutus Oy:n tilaukset	431 370 euroa
• Maahanmuuttajien perusopetus	945 000 euroa
• Työtoiminta	549 700 euroa
• Majoitus	236 720 euroa

- Muut tulot 148 670 euroa

Tuloarvio on yhteensä 23 509 450 euroa

10.1.2 Lukiokoulutus

Lukiokoulutus toimii kuntayhtymässä omana tulosalueenaan, jonka toiminnan yli-/alijäämää seurataan edelleen. Lukiokoulutuksen yksikköhinta on järjestäjäkohtainen. Järjestäjäkohtaiset yksikköhinnat lasketaan lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan pohjalta. Vuoden 2022 keskimääräinen yksikköhinta on laskettu uuden kustannusvuoden, lukiokoulutuksen vuoden 2018 kustannusten perusteella. Yksikköhintoja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon ulkomailla järjestetystä opetuksesta aiheutuneita menoja eikä mainittua opetusta saavia opiskelijoita. Opiskelijoille opetus ja ruokailu ovat maksuttomia.

Lukion yksikköhinta saadaan kertomalla koulutuksen järjestäjän tunnusluku lukion keskimääräisellä yksikköhinnalla ja jakamalla luvulla 100. Näin saatu yksikköhinta kerrotaan valtakunnallisella tasauskertoimella, jolla tasataan tunnusluvusta aiheutuvien korotusten vaikutus lukion keskimääräiseen yksikköhintaan, koska korotuksilla ei lisätä valtion ja kuntien rahoitusosuutta keskimääräisestä yksikköhinnasta Lukiokoulutuksessa rahoitus lasketaan erikseen aikuiskoulutukseen (18 vuotta täyttäneinä lukiokoulutuksen aloittaneille opiskelijoille) ja muille lukion koko oppimäärää suorittaville opiskelijoille. Mikäli lukion koko oppimäärää suorittava opiskelija on aloittanut opintonsa sen jälkeen, kun hän on täyttänyt 18 vuotta, yksikköhinta on 63,3 prosenttia koulutuksen järjestäjälle lukion opiskelijaa kohden määrätystä yksikköhinnasta.

Aikuisten oppimäärän mukaan opiskelevien yksikköhinta laskee vuosina 2022–2024 nuorten oppimäärän mukaan opiskelevien yksikköhinnasta siten, että vuonna 2023 se on 62,2 % ja vuonna 2024 61,5 %. Menettelyllä kohdennetaan lisää rahoitusta oppivelvollisuuden laajentumisen kustannuksiin.

Järjestäjäkohtainen yksikköhinta on vuosittain tiedossa marraskuun lopulla. Valtiovarainministeriön talousarvioesityksessä vuodelle 2022 lukiokoulutuksen opiskelijakohtainen yksikköhinta on nousemassa. Määrärahan mitoituksessa on huomioitu indeksikorotus 2,2 %, lukiouudistuksen toimeenpano 4,5 milj. euroa ja oppivelvollisuuden laajentaminen 18,0 milj. euroa.

Talousarviotyötä on ohjannut Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan kanssa solmitut sopimukset lukiokoulutuksen järjestämisestä. Sopimuksissa on kuvattu mm. lukiokoulutuksen rahoitus, tukipalvelujen järjestäminen ja vuokrien määräytymisen perusteet. Kuntayhtymän ravitsemis- ja siivouspalvelut huolehtivat lisäksi Kaurialan ja Lyseon lukion ravitsemis- ja siivouspalveluiden tuottamisesta. Parolan lukion osalta siivous- ja kiinteistöhuoltopalvelut sisältyvät toimitilavuokriin ja ruokahuolto ostetaan Hattulan kunnalta ja Lammin lukion osalta em. palvelut ostetaan Hämeenlinnan kaupungilta.

Talousarvioon sisältyvät investointihankkeet rahoitetaan joko kuntien maksuosuuksilla tai käyttötalouden tulo-rahoituksella. Investointeihin ei saada erillistä valtionosuutta. Lukiokoulutuksen käyttötalous tulee kuntayhtymän perussopimuksen mukaan sopeuttaa em. yksikköhintatulon ja muiden tulojen mahdollistamalle tasolle.

Lukiokoulutuksen vuoden 2022 talousarvioraamin laskenta pohjautuu opiskelijakohtaisen yksikköhinnan 6 430 euroa ja oppilaitoskohtaisten opiskelijamäärien pohjalta.

Lukiokoulutuksen tulot opiskelijakohtaisista yksikköhinnoista, jotka ovat kohdistettu suoraan lukioille, ovat kokonaisuudessaan 9 480 444 euroa. Tulot sisältävät niin päivälukioiden kuin aikuislukionkin valtionosuudet. Muiden tulojen arvioidaan olevan 823 430 euroa.

Lukiokoulutukselle on vyörytetty yhteisten palvelujen (tietohallinto, markkinointi, kehittämistoiminta, ylläpitäjähallinto- ja johto) tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia 599 370 euroa. Lammin lukion

osalta on sovittu, että peruskoulun ja lukion yhteisten toimintojen kustannuksista jaetaan lukiolle 25 %.

Toimintakulut ovat yhteensä 11 220 012 euroa. Suurin osa kustannuksista koostuu henkilöstömenoista 6 345 396 euroa, palvelujen ostoista 1 545 710 euroa ja tilavuokrista 1 925 780 euroa.

Valtion talousarvioesityksessä on varauduttu oppivelvollisuuden laajentamisen kustannuksiin kaikkiaan 18 miljoonalla eurolla, mikä merkitsee noin 300 euron tukea/uusi opiskelija. Kuntayhtymän talousarvioesityksessä on kuitenkin arvoitu todellisten kustannusten (oppimateriaalit, tietokoneet) olevan tätä merkittävästi suurempi. Niinpä talousarviossa on varauduttu oppivelvollisuuden laajentamisen kustannuksiin 550 eurolla/ uusi opiskelija.

Lukiokoulutuksen vuosikate on 0 euroa ja poistojen jälkeen tilikauden tulos on 0 euroa.

Toimintakulujen budjetointi pohjautuu pääosin vuoden 2021 käyttösuunnitelman tasolle. Tulorahoitus kohdennetaan suoraan lukioihin opiskelijakohtaisen tulovirran mukaisesti. Talousarviossa lukiolle on vyörytetty kustannuksia kuntayhtymän yhteisistä toiminnoista (kuntayhtymähallinto, kv-toiminta, markkinointi, kuntayhtymäpalvelut) pääosin 10 % henkilöstökustannuksista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Lisäksi lukioiden käytössä olevan kuraattorin henkilöstökustannukset vyörytetään osittain lukiokoulutukselle. Muiden kustannusten vyörytys on toteutettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Kokonaisrahoituksen kannalta lukiokoulutuksessa on tärkeintä sopeuttaa menojen määrä käytettävissä olevaan tulopohjaan, jossa merkittävimmän osuuden muodostaa opiskelijamäärien tuoma tulovirta/opiskelija. Lukiokoulutuksen talousarvio pohjautuu 1 413 alle 18-vuotiaana aloittaneen opiskelijan ja 76 aikuislinjan opiskelijan arviolle. Kuntayhtymä on panostanut lukiokoulutuksen vetovoiman kasvattamiseen mm. markkinointia tehostamalla ja vetovoiman arvellaan olevan edelleen hyvä.

Hattulan kunnan alijäämän rahoitusosuuden arvioidaan olevan 280.000 euroa. Hämeenlinnan kaupunki on varautunut vuoden 2021 talousarviossaan kattamaan lukiokoulutuksen alijäämää 640.000 euroa. Hämeenlinnan kaupungin perusopetuksen opiskelijoille on tarjottu mahdollisuutta suorittaa lukiokursseja Tavastian lukioissa peruskoulun viimeisen luokan aikana. Käytäntö tukee yksilöllisten opintopolkujen toteutumista ja nopeuttaa yksilöiden valmistumista tutkintoon ja sitä kautta jatko-opintoihin ja työelämään. Hämeenlinnan kaupunki tukee ko. toimintaa maksamalla Tavastialle 100 euroa/kurssi/opiskelija.

Perussopimuksessa on asetettu lukiokoulutuksensa kuntayhtymään siirtäneille kunnille alijäämän kattamisvelvoite. Tämä huomioiden lukiokoulutuksen vuoden 2022 tulos arvioidaan muodostuvan 0 euroksi.

10.1.3 Vanajaveden Opisto

Kansalaisopiston talousarvion laatimisessa lähtökohtana on toiminnalle myönnettävä valtionosuus, joka muodostaa suurimman osan opiston tulopohjasta. Valtionosuus pohjautuu OKM:n opistolle vahvistamaan yksikkömäärään. Ministeriön 20.11.2020 tekemän päätöksen mukaan opiston yksikkömäärä v. 2021 oli 25 594 tuntia.

Eduskunnan hyväksymässä vuotta 2021 koskevassa kolmannessa lisätalousarvionsa vapaalle sivistystyölle osoitettiin 2,5 milj. euroa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen toteuttamiseen. Kyseistä koulutusta järjestäville kansalaisopistoille jaettiin lisäystä 13 209 opetustuntia aikaisemmin myönnettyjen opetustuntien lisäksi. Lisäsuoritteiden valtionosuus oli 57 prosenttia vahvistetusta yksikköhinnasta ja lisäksi suunnattiin maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen. Opiston uudeksi vahvistetuksi yksikkömääräksi tuli suoritelisäyksen jälkeen 25 730 tuntia. Vuoden 2022 talousarviossa ennakoidaan yksikkömäärän pysyvän edellä mainitun suuruisena. Vahvistettuun yksikkömäärään sisältyy kotoutumissuunnitelmaan hyväksyttävän koulutuksen yksikkömäärä eli 371.

Valtion talousarvioesityksessä 2022 vapaalle sivistystyölle on suunnattu 10 M€ lisäys edellisvuoteen nähden. Esityksessä kansalaisopistojen keskimääräinen yksikköhinta on 89,48 €, mikä on 4,71 € korkeampi kuin vuoden 2021 yksikköhinta. Ylläpitäjä saa valtionosuutta n. 57 % yksikköhinnasta, paitsi kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyt koulutuksen yksikkömäärän osalta yksikköhinta maksetaan täysimääräisenä. Tällöin yksikköhinnan tulee kattaa kaikki opetuksen järjestämisen kulut, eikä kohderyhmään kuuluville opiskelijoilta peritä kurssimaksuja. Kokonaisuudessaan ylläpitäjän saaman valtionosuuden ennakoidaan olevan 1 321 209 €, siis jonkin verran suurempi kuin v. 2021.

Valtion lisäksi myös opiston palveluita ostavat kunnat – Hattula, Hämeenlinna ja Janakkala - osallistuvat toiminnan menojen kattamiseen. Kuntien rahoitusosuus on viimeisten kymmenen vuoden aikana laskenut n. 100 000 eurolla. Leikkauksia tapahtui viimeksi vuonna 2021. Vuonna 2022 kuntien rahoitusosuus pysyy edellisvuoden tasolla ollen 443 000 €.

Koronapandemian alkamiseen asti tulopohjan keskeinen osa oli opiskelijoilta perittävät kurssimaksut. Ne ovat muodostaneet lähes yhtä suuren prosentuaalisen osan rahoituksesta kuin valtionosuudet. Vuonna 2020 kurssimaksujen osuus laski vakiintuneesta tasosta 300 000 €. Lähiopetuksen estyminen sekä pieniksi määräytyt ryhmäkoot silloin, kun lähiopetus ylipäättään oli mahdollista, johtivat maksutuottojen romahtamiseen. Koronan jatkuessa vuodesta 2021 muodostui edellistä vuotta vaikeampi, koska kevätkaudella opistolta jäi pitämättä tuhansia tunteja koronarajoitusten vuoksi. Myös syyskausi käynnistyi pienennetyin ryhmin. Ryhmäkokoihin liittyvät rajoitukset tosin poistuivat myöhemmin, mutta negatiivinen vaikutus ihmisten harrastustoimintaan osallistumiseen oli ehtinyt jo tapahtua.

Kahden edeltävän vuoden perusteella maksutuottojen kertymä v. 2022 on arvioitava vakiintuneesta tasosta alentuneeksi edelleen. Opiston toteutettavien, valtionosuutta saavien tuntien tavoitemäärä on sama kuin v. 2021 eli 30 500 tuntia. Määrä on pienempi kuin koronaa edeltävinä vuosina. Tuntimäärätavoitetta ei voida asettaa aivan vahvistetun yksikkömäärän tasolle, koska vuosittain suunniteltuja ja tarjolle laitettuja kursseja peruuntuukin 10–15 %. Asettamalla tavoitetuntimäärä hieman korkeammaksi kuin vahvistettu yksikkömäärä varmistetaan, että vähintään valtionosuuden pohjana oleva tuntimäärä tulee pidetyksi. Rokotuskattavuuden kasvaessa ja rajoitusten lieventyessä ja poistuessa kurssimaksutuottojen osuudeksi arvioidaan 780 500 €.

Edellisten tulojen lisäksi Vanajaveden Opistolla on vuosittain erilaisiin kehittämiskohteisiin suunnattuja valtionavustuksia sekä Tavastia Koulutus Oy:lle tuotettavia tilauskoulutustuloja. Vanajaveden Opisto tuottaa Tavastia Koulutus Oy:lle maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta, josta on voimassa Ely-keskuksen kanssa puitesopimus vuosille 1.1.2021–31.12.2024. Tuloarvio yhtiölle tuotetuista koulutuksista on 591 884 €. Jo myönnettyjen hankeavustuksien (valtionavustuksia) määrä vuodelle 2022 on 42 858 €.

Suurimman uhkan talousarvion toteutumiselle suunnitelman mukaisesti aiheuttaa koronaepidemian jatkuminen tai jääminen pysyvästi yhteiskuntaan. Se muuttaa ilmeisen varmasti opiskelijoiden liikkumista ja osallistumista harrastuksiin, vaikka taudin seurauksia yritetään rokottein lieventää. Opiskelijamäärän vähentyminen ja sitä kautta kurssimaksutuottojen pysyvä alentuminen muuttaa opiston taloudellista asemaa tulevaisuudessa.

10.1.4 Tavastia Koulutus Oy

Kuntayhtymän tytäryhtiön toiminta alkoi 1.1.2016. Yhtiön rahoituspohja rakentuu asiakkaiden tarpeiden ja koulutuksen kysynnän mukaan. Yhtiö myy kuntayhtymän tuottamia koulutustuotteita sekä osaamisen kehittämistä Ely-keskuksille ja muille julkisille organisaatioille, yksityisille yrityksille ja kolmannen sektorin toimijoille sekä yksityisille henkilöille. Yhtiön vahvuus on koko kuntayhtymän sisällä oleva osaaminen ja koulutustuotteiden räätälöinti asiakkaille. Yhtiön budjetti vuodelle 2022 on 1,15 M€. Keskeinen tavoite on alueen täydennys- ja työvoimakoulutustarpeisiin vastaaminen ja uusien koulutustuotteiden kehittäminen.

10.2 Talousarvion rakenne

10.2.1 Koulutuskuntayhtymä ilman osakeyhtiötä

Yhtymäkokous päättää tulosaluejaosta hyväksyessään talousarvion. Tämä talousarvio noudattaa em. rakenteen periaatetta, jolloin toiminnot on ryhmitetty perusjaon mukaan. Erillisenä toimintana ovat Ammattiopisto Tavastia, Lukiokoulutus ja Vanajaveden Opisto. Talousarviossa omana erillisenä osiona on kuntayhtymän 100 %:sti omistama Tavastia Koulutus Oy.

Yhtymäkokouksen hyväksymän kuntayhtymän kokonaistalousarvion (sisältää toiminnalliset, määrälliset ja laadulliset tavoitteet sekä eurokokonaisuuden) taustalla ovat yksikkökohtaiset meno-/tuloarviot ja toiminnot. Etukäteen on määritelty kuntayhtymän yhteiset toiminnot ja niihin tarvittavat määrärahat, sekä päätetty tulosaluekohtaisista opetuksen kustannuksista, yhteisistä kustannuksista sekä tukipalvelukustannuksista. Suunnitelman ja talousarvion rakenne noudattaa Kuntaliiton yleisohjetta.

Viranhaltijoiden toimivalta ja päätösvalta henkilöstöasioissa on määritelty hallintosäännössä. Sisäisen valvonnan ohje taas määrittelee yhtymähallituksen päättämällä tavalla sen mukaiset toiminta- ja raportointijärjestelmät sekä toimintavastuut. Tilivelvollisten määrittely tehdään vuosittain yhtymähallituksen erillispäätöksellä.

Käyttötaloulososan muodostavat kuntayhtymän tulosalueet ja -yksiköt. Yhtymähallitus tekee erillispäätöksen kunkin tulosalueen ja -yksikön käyttötaloulosasta. Tulokortti on laadittu palvelulupausten osalta siten, että suunniteltu toiminta voidaan rahoittaa. Suunnittelukauden kokonaisuus tarkistetaan vuosittain silloisen toiminta- ja kustannustiedon perusteella.

Kuntayhtymän talous ja rahoitus perustuvat tasapainoiseen toiminnan ja talouden hallintaan sekä kustannustietoiseen toimintakokonaisuuteen, jossa kuntayhtymän eri tulosalueilla on oma toiminnallinen ja taloudellinen vastuunsa. Tulosalueiden tulee sopeuttaa toimintonsa talouden sanelemien ehtojen mukaisesti, mikä edellyttää vastuuta omassa tulonhankinnassa, kustannusseurannassa ja nopeassa reagoinnissa talous- sekä tulospoikkeamiin.

10.2.2 Yhteisten kustannusten vyörytysperusteet

Kuntayhtymän yhteiset kustannukset vyörytetään tulosalueille alla olevan taulukon mukaisesti:

	AOT	LU	VOP	OY	Vyörytysperuste
Kuntayhtymän hallinto	80 %	10 %	10 %		arvioitu työaika
Viestintä	50 %	20 %	20 %	10 %	arvioitu työaika ja markkinointipanostuksen suhteessa
It-palvelut	70 %	20 %	10 %		arvioitu työaika, Oy laskutetaan erikseen
Kiinteistövuokrat					käytetyt m ² , kiinteistötietojärjestelmän tuottama tieto eri tilojen kustannuksista
Ravitsemispalvelut	50 %	50 %	0 %	0 %	arvioidut ateriat
Opisk.huolto/kuraattorit ja kv	95 %	5 %	0 %	0 %	arvioitu työaika
Sarastia Oy					Sisältyy ky-hallinnon ja -palveluiden vyörytyksiin. VOPin osuus perustuu erilliseen laskelmaan suoritämääristä.

Yhteiset kulut vyörytetään eri lukioille opiskelijamäärän mukaisessa suhteessa.

10.3 Suunnitelman mukaiset poistot/talousarvion sitovuustaso

Poistosuunnitelma on hyväksytty yhtymäkokouksen erillispäätöksellä. Poistosuunnitelma on kirjanpitolautakunnan antaman suosituksen mukainen. Hyödykekohtaisia poistoaikoja on lyhennetty aiemmasta vuonna 2013 ja sen jälkeen hankitun omaisuuden osalta. Suunnitelman mukaiset poistot rakennuksista, koneista jne. huomioidaan kuntayhtymän tuloslaskelmassa ja kohdennetaan lisäksi ao. toimintayksiköiden menoksi.

Talousarvion sitovuustaso yhtymäkokoukseen nähden on tuloslaskelmamuotoinen kuntayhtymäkokonaisuus ja sen katteet. Investointiosan sitova taso on kiinteän ja irtaimen omaisuuden kokonaismäärärahat kuntayhtymätasolla. Yhtymähallitus päättää talousarvion käyttösunnitelmaan liittyen tarkemmasta investointien kohdentamisesta tulosyksiköihin. Yhtymähallitus vastaa yhtymäkokoukselle koko kuntayhtymän tilikauden tuloksesta. Tilikauden tulos ei saa olla talousarviossa vahvistettua tulosta huonompi. Tulosaluekohtaiset määrärahat ovat sitovia yhtymähallitukseen nähden.

10.4 Rahoituksen perusteet

Lainakannan muutokset

Vuonna 2013 otettiin 2,3 miljoonan euron talousarviolaina H25 I-uudisrakennuksen ja H25 P-rakennuksen peruskorjausta varten. Vuonna 2018 otettiin 1,0 miljoonan euron laina H8 A-rakennuksen peruskorjaushankkeeseen. Lainoja on jäljellä 31.12.2021 tilanteessa n. 1,0 M€. Mahdollisia ylimääräisiä lyhennyksiä voidaan tehdä vuosittain.

Vuoden 2022 investointeihin ei arvioida tarvittavan lainarahoitusta.

11. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN EUROMÄÄRIIN VAIKUTTAVIA TEKIJÖITÄ

Opetus

Talousarvio pohjautuu tulosyksikkökohtaisiin opiskelijamääriin ja sen mukaiseen yksikköhintatuloon sekä vapaan sivistystyön osalta opetustuntikohtaiseen tuntimäärään ja yksikköhintaan. Muut tulot (mm. työtoiminta ja Vanajaveden Opiston kurssimaksut sekä kuntien rahoitusosuudet) kohdentuvat suoraan ao. tulosyksikön tuloksi. Tulosyksikön koulutuspäällikkö, lukioiden rehtorit ja Vanajaveden Opiston rehtori päättävät tulo-rahoituksen ja yhdessä sovittujen opetuksen linjausten puitteissa opetuksen järjestelystä.

Oppivelvollisuuden maksuttomuuden laajentaminen

Kuntayhtymän hallitus teki 29.9.2021 kokouksessaan päätöksen, jonka mukaan toisen asteen maksuttomuus laajennetaan koskemaan myös vuonna 2004 syntyneitä valmistavan koulutuksen ja kymppiluokan lv. 2021–2022 suorittaneita. Arviona on, että ammattiopistossa on 12 ja lukiokoulutuksessa 10 opiskelijaa, jotka kuuluvat em. hallituksen päätöksen piiriin. Lisäkustannusvaikutus vuositasona on n. 9.500 euroa.

Koulutuskuntayhtymän ja muiden yhteisten toimintojen määrärahat

Kuntayhtymähallinnon sekä eräiden muiden yhteisten toimintojen hoitamiseksi on tulosyksiköittäin yksikköhintaisista tuloista varattu tarpeellinen osuus, jonka hankintaperusteeksi on kehitetty oma tulosneuvottelupohjainen järjestelmänsä. Tulosyksiköihin jää suoraan opetus- ja työtoimintaan liittyvät meno- ja tuloerät, joihin tulosyksikkö voi itse vaikuttaa.

Henkilöstömuutokset

Talousarviovuoden 2022 ja suunnitelmavuosien 2023–2024 henkilöstömäärä kasvaa hieman vuoden 2021 tasosta. Lisäresurssia palkataan mm. psykologi ja kuraattori valtion talousarviossa myöntämän

väliaikaisen valtionosuusrahoituksen turvin. Lisäksi kuntayhtymään palkataan turvallisuuspäällikkö koordinoimaan kuntayhtymän turvallisuustoimintaa.

Henkilöstömenot

Kuntayhtymän yhteisiin menoihin varataan 230 euroa/henkilö henkilöstön työhyvinvointiin. Määräraha sisältää tyhy-toimintaan ja ennaltaehkäisevän työterveyshuollon toimintaan sisältyvän osuuden. Henkilöstön kehittämiseen panostetaan merkittävästi myös erilaisilla kehittämisprojekteilla. Lisäksi varataan tarvittava määräraha yhteistoimintaelimien toimintaan (YT, työsuojelu ja virkistystoiminta). Sosiaali- ja työeläkevakuutusmaksuihin varataan valtakunnallisesti vahvistettujen %-osuuksien mukaiset euromäärät.

Opiskelijaetuudet

Opiskelijaetuudet määritellään olemassa olevan lainsäädännön ja opetus- ja kulttuuriministeriön erillispäätösten mukaan. Vanajaveden Opiston kurssimaksujen alennusjärjestelmästä päättää opiston rehtori talousarvion puitteissa.

Investoinnit

Investointiohjelmiin sisältyvät yli 10 000 euron laite- ja hankekokonaisuudet. Suunnittelukaudelle tehdään alustava suunnitelma tilojen, koneiden ja laitteiden toteutussuunnitelmaksi, jota tarkennetaan vuosittain silloisten toiminta-/rahoitusmahdollisuuksien mukaan, kts. investointiosa. Investointien määrärahavaraukset on esitetty talousarvion investointiosassa.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja miten rahoitustarve katetaan.

Peruspääoma

Oman pääoman muutokset näkyvät yli/alijäämäkertyminä tai omistajakuntien oman pääoman ehtoisena sijoituksena peruspääomaan.

Osakepääoma

Kuntayhtymä omistaa Tavastia Koulutus Oy:stä 100 osaketta. Kustakin osakkeesta maksettiin yhtiölle 1000 euroa. Kuntayhtymän omistusosuus yhtiön osakkeista on 100 %.

Investointivaraukset

Vanajaveden Opiston vuoden 2014 tilinpäätöksen yhteydessä tehtiin 280 000 euron investointivara Vanajaveden Opiston lähivuosien tilainvestointeja varten.

Tilikauden tulos

Koko kuntayhtymän tilikauden toimintakate on 1.901.065 euroa, josta vähennetään tilikauden suunnitelman mukaiset poistot 2.662.535 euroa ja rahoitustuottojen ja -kulujen netto 70.000 euroa. Tilikauden tulokseksi muodostuu -691.470 euroa.

Vuosien 2022–2024 tilikauden tulokset arvioidaan muodostuvan hieman positiivisiksi. Talouden tarkkaa sopeuttamistyötä jatketaan, jotta investoinneista, lainojen lyhennyksistä ja koroista aiheutuvat menot voidaan hoitaa. Merkittävää on huolehtia ammatillisen koulutuksen perus-, suorite- ja vaikuttavuusrahoituksen saamisen edellytysten toteutumisesta.

Tämän toiminta- ja taloussuunnitelman euro-osa käyttötalouden osalta on tehty niin, että suunnitteilla olevien hankkeiden vastuut voidaan kantaa edellyttäen, että tulosalueiden omat taloussuunnitelmat pitävät, ja ympäristötekijöissä ei tapahdu hallitsemattomia muutoksia.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuuden siirto

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuuden siirtoa koskevaa selvitystyötä on tehty vuosien 2020 ja 2021 aikana. Muutoksessa on lähdetty siitä, että sen vaikutukset koulutustoimintaa jatkavan koulutuskuntayhtymän toimintaan jäävät mahdollisimman pieniksi. Selvitystyössä on päädytty esittämään omistajakunnille Tavastian kiinteistöomaisuuden siirtoa uudelle perustettavalle

liikelaitoskuntayhtymälle. Järjestely edellyttää, että 2/3 omistajakunnista sen hyväksyy.

Omistajakuntien asiaa koskevat päätökset tulevat lainvoimaisiksi osin vasta vuoden 2022 puolella, jolloin alkuperäinen omaisuuden siirtoa koskeva aikataulu (1.1.2022) ei toteudu. Muutos merkitsee mittavaa muutosta koulutuskuntayhtymän tasevarallisuuteen, koska enin osa omaisuudesta koostuu kiinteistövarallisuudesta. Viranhaltijavalmistelussa on lähdetty siitä, että kiinteistöomaisuuden siirto tapahtuu 1.8.2022 ja siihen liittyvät mahdolliset koulutuskuntayhtymän talousarvion muutokset toteutetaan kevään 2022 lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä.

12. TALOUSARVION KÄYTTÖTALOUSOSA KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ TAVASTIASSA

12.1 Tuloslaskelma, Koulutuskuntayhtymä Tavastia

	2022	TA 2021	2020 tilinpäätös
Toimintatuotot			
Valtionosuusrahoitus	33 181 358	32 271 946	
Kuntien maksuosuudet	1 668 000	1 668 000	
Koulutuksen myynti	1 863 752	1 959 100	
Maksullinen palvelutoiminta	867 110	935 410	
Tuet ja avustukset	1 067 358	1 225 500	
Muut tulot	1 671 799	2 011 300	
Toimintatuotot yht.	40 319 377	40 071 256	39 541 231
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	26 552 332	26 000 565	
Palvelujen ostot	4 294 267	4 633 353	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 315 089	3 989 223	
Vuokrat	2 499 531	2 604 796	
Muut kulut	757 093	1 025 404	
Toimintakulut yht.	38 418 312	38 253 341	35 334 623
Toimintakate	1 901 065	1 817 915	4 206 608
Rahoitustuotot ja kulut	70 000	70 000	91 320
Vuosikate	1 971 065	1 887 915	4 297 928
Poistot ja arvonalentumiset	2 662 535	2 738 235	3 018 731
Tilikauden tulos	-691 470	-850 320	1 279 197
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	691 470	678 450	144 429
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			-41 701
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-171 870	1 381 925

12.1.1 Tulosaluekohtaiset käyttösuunnitelmat

Talousarvio tulosalueittain					
	Ammattiopisto (projektit ja peruskoulu)	Lukiot	Vanajaveden Opisto	Kuntayhtymähallinto ja ky-palvelut	Yhteensä
Toimintatuotot	28 003 132	11 223 870	3 236 631	11 827 360	54 290 993
joista sisäiset tuotot	3 716 946	3 716 946		5 481 230	12 915 122
joista sisäiset vuokratulot	0	0		4 738 440	4 738 440
Toimintakulut	27 900 552	11 223 870	3 236 631	10 028 875	52 389 928
joista sisäiset kulut	7 753 666	1 215 943	253 567	10 000	9 233 176
joista sisäiset vuokrat	3 258 676	653 527	256 815	569 422	4 738 440
Toimintakate	102 580	0	0	1 798 485	1 901 065
Rahoitustuotot ja kulut				70 000	70 000
Vuosikate	102 580	0	0	1 868 485	1 971 065
Poistot ja arvonalentumiset	102 580	0	950	2 559 005	2 662 535
Tilikauden tulos	0	0	-950	-690 520	-691 470
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			950	690 520	691 470
Tilikauden yli- /alijäämä	0	0	0	0	0

13. INVESTOINTIOSA

Hanke 1. 200 000 €

Ratasniityn toimipisteen uuden rakennushallin rakentaminen

Hanke sisältää vuoden 2022 aikana toteutettavat hankesuunnittelun ja rakennuksen pohjatyöt. Pohjatöiden tekeminen toteutetaan osin opiskelijavoimin.

Hanke 2. 100 000 €

Ratasniityn toimipisteen opiskelijoiden sosiaalitilojen saneeraus

Hanke 3. 50 000 €

H8 A-rakennuksen ruokalan pesulinjan ja ilmanvaihdon saneeraus

Hanke 4. 500 000 €

H8 F-rakennuksen yläkerran saneeraus

Hanke sisältää F-rakennuksen nykyisen vähällä käytöllä olevien 2. krs. tilojen muuttamisen pajakäyttöön sekä hiljaisen tilan ja avokonttorikäyttöön soveltuviksi tiloiksi. Muutosalue on kooltaan n. 240 m².

Hanke 5. 70 000 €

Kiinteistöinventointiprojektin jatkaminen

Hanke sisältää vuonna 2021 kesken jääneitä kuntayhtymän talotekniikan inventointitöitä.

Hanke 6. 50 000 €

H8 C-rakennuksen atk- ja robotiikkatilan saneeraus

Hanke sisältää tarvittavien pintatöiden (mm. sähkötöiden) tekoa laajenevan robotiikan koulutustoiminnan käyttöön.

Hanke 7. 250 000 €

Tavastian kiinteistöjen peruseräohjelman mukaisten hankkeiden toteuttaminen

Yhtymähallitus tekee erikseen päätökset hankintojen yksilöidystä toteuttamisesta kevään 2022 aikana.

Hanke 7. 364 500 €

Investointihankinnat kone- ja laitekannan korvaus ja uusintahankintoihin

Investointihankinnat on priorisoitu osastoilta tulleiden hankintaesitysten mukaan. Tärkeimpänä hankintaperusteluna on hankinnan vaikutus opetukseen/työtoimintaan ja/tai ajantasaisten tukipalveluiden järjestämiseen.

Yhtymähallitus tekee erikseen päätökset hankintojen yksilöidystä toteuttamisesta.

13.1 Leasingrahoituksella toteutettava investointikohde

Ammattiopiston logistiikka- ja varastoalalle toteutettava uudisrakennushanke Janakkalan kunnan Rastikankaan teollisuusalueelle. Uudisrakennushankkeen kustannusarvio on n. 6,9 milj. euroa. Leasingvuokra-aika on 20 vuotta ja tämän jälkeen on mahdollista sopia erikseen vuokra-ajan jatkamisesta tai kohteen lunastamisesta jäännösarvolla kuntayhtymälle. Arvioitu vuotuinen leasingkustannus on noin 250.000 euroa vuodessa. Hankkeen toteutuminen edellyttää, että nyt käytössä olevan Turengin kiinteistö myydään.

14. RAHOITUSOSA

14.1 Rahoituslaskelma, Koulutuskuntayhtymä Tavastia

Koulutuskuntayhtymä Tavastia	RAHOITUSOSA 2022
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta	
Tulorahoitus	
Vuosikate	1 971 065
Tulorahoituksen korjauserät	0
Investoinnit	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 604 500
Investointien rahoituserät	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	366 565
Rahoitustoiminnan kassavirta	
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-372 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0
Oman pääoman muutokset	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-372 900
Kassavarojen muutos	-6 335

15. SUUNNITELMAVUODET 2022–2024

15.1 Koulutuskuntayhtymä Tavastia

Koulutuskuntayhtymä Tavastia		Suunnitelmavuodet 2022-2024		
		2022	2023	2024
Toimintatuotot				
Valtionosuusrahoitus	33 181 358	33 579 534	34 016 068	
Kuntien maksusuodet	1 668 000	1 668 000	1 668 000	
Koulutuksen myynti	1 863 752	1 882 390	1 901 213	
Maksullinen palvelutoiminta	867 110	970 000	970 000	
Tuet ja avustukset	1 067 358	1 078 032	1 078 032	
Muut tulot	1 671 799	1 688 517	1 697 369	
Toimintatuotot yht.	40 319 377	40 866 472	41 330 682	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	26 552 332	26 950 617	27 354 876	
Palvelujen ostot	4 294 267	4 294 267	4 337 210	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 315 089	4 358 240	4 358 240	
Vuokrat	2 499 531	4 313 773	4 330 780	
Muut kulut	757 093	734 576	734 576	
Toimintakulut yht.	38 418 312	40 651 473	41 115 682	
Toimintakate	1 901 065	215 000	215 000	
Rahoitustuotot ja kulut	70 000	70 000	70 000	
Vuosikate	1 971 065	285 000	285 000	
Poistot ja arvonalentumiset	2 662 535	285 000	285 000	
Tilikauden tulos	-691 470	0	0	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	691 470			
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	

16. TAVASTIA KOULUTUS OY

Yhtymäkokous päättää kuntalain 14 §:n mukaan kuntayhtymän ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Yhtymäkokous antaa tytäryhteisöjen ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konserniohjdolle.

Yhtymäkokouksen asettamat tavoitteet ohjaavat edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä. Kyseiset tavoitteet eivät kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kuntayhtymän konsernirakenteeseen kuuluu Tavastia Koulutus Oy. Yhtiön toimialana on järjestää koulutusta ja muita osaamisen kehittämispalveluita. Kuntayhtymän omistus yhtiöstä on 100 %. Yhtiö ostaa tarvitsemansa koulutus- ja tukipalvelunsa pääosin kuntayhtymältä ja sen eri oppilaitoksilta.

TAVASTIA KOULUTUS OY	
Toiminnalliset tavoitteet	Mittari
Positiivinen tulos	Toteutunut tulos
Liikevaihto vähintään 1,15 milj. €	Toteutunut liikevaihto
Alueen yritysten ja työelämän kehittäminen tarjoamalla kuntayhtymän alaisten oppilaitosten tuottamia koulutuspalveluita	Toteutunut liikevaihto

	Alustava talousarvio 2022
Tuloslaskelma	
Liikevaihto	1,15 M€
Henkilöstökulut	78.068
Vakituinen henkilöstö	1,5
Voitto/tappio (ennen satunnaiseriä)	925 €
Rahoitus	
Likvidit varat	-
Korolliset lainat	-
Investointimenot	-

17. KÄSITTEET JA LYHENTEET

OKM = opetus- ja kulttuuriministeriö
 OPH = Opetushallitus
 HOKS = Ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma
 YTO = Yhteiset tutkinnon osat (AOT)
 Kv = Kansainvälisyys
 Opal = Työvoimakoulutuksen opiskelijapalautejärjestelmiä
 ARVO = ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen opiskelijapalautejärjestelmä
 OVTES = Kunnallinen opetushenkilöstön

virka- ja työehtosopimus
 Tuva = Tutkintokoulutukseen valmistava
 Tyhy = Työhyvinvointi
 Hamk = Hämeen ammattikorkeakoulu
 AVI = Aluehallintovirasto
 ELY = Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 YT = Yhteistyötoimikunta
 AOT = Ammattiopisto
 LU = Lukiokoulutus
 VOP = Vanajaveden Opisto
 Opva = Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

Koulutuskuntayhtymä Tavastia

PL 30, Hattelmalantie 25
13101 Hämeenlinna

Puh. 03 6581 600 / Kuntayhtymän toimisto
info@kktavastia.fi
www.kktavastia.fi